Eindrapport

Het toerismebeleid van de gemeente Gennep geëvalueerd

12 februari 2018

2017-055 RP 05

Inhoud

1 Conclusies en aanbevelingen 3
1.1 Conclusies 3
1.2 Aanbevelingen 5
1.3 Beantwoording onderzoeksvragen 7

2 Onderzoek verantwoording 10
2.1 Aanleiding 10
2.2 Vraagstelling 10
2.3 Uitvoering onderzoek 11

Rapport van bevindingen 12

3 Bevindingen beleid 13
3.1 Overzicht relevante toeristische beleidsstukken 13
3.2 Overall bevindingen samenhang toeristisch beleid 17
3.3 Coalitieakkoorden en programma's van de gemeente Gennep 18
3.4 Toeristisch beleid van de gemeente Gennep 20
3.5 Regionale visies Gennep en de omliggende gemeenten 22
3.6 Regionale agenda's en regiovisies Noord-Limburg 24

4 Bevindingen praktijk 27
4.1 Inhoud van het beleid 27
4.2 Resultaten van het beleid 29
4.3 Stakeholders 30
4.4 Financiën 32

5 Zienswijze college van B&W 34

6 Nawoord Rekenkamer 36

Bijlagen

b1 Bronnen en geïnterviewden 38

b2 Programmabegrotingen en -rekeningen 2014 t/m 2016, onderwerp toerisme 39

b3 Resultaten beleid uit audiofragmenten 45

1 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden conclusies en aanbevelingen gegeven die zijn geformuleerd op basis van de onderzoeksbevindingen (hoofdstuk 3 en 4). De gemeente kan deze aanbevelingen gebruiken om de doeltreffendheid en doelmatigheid van het gevoerde beleid en bestuur te verbeteren.

1.1 Conclusies

1. De focus van het toerismebeleid lag in de afgelopen jaren op de regio, de vertaling naar het lokale toerismebeleid is pas recent gestart

De focus van het toerismebeleid in de afgelopen jaren lag op de regio (met name regio Venlo). Voor het toerismebeleid heeft intensieve afstemming plaatsgevonden met de acht gemeenten die behoren tot de regio Venlo. Dit heeft geleid tot een geïntegreerd en regiobreed gedragen toeristisch beleid. Het vormt een goed vertrekpunt en een gemeenschappelijk kader voor de lokale vertaling en uitvoering. Het beleid is van een hoger abstractieniveau qua ambitie en doelstellingen dan het lokale beleid. Begrijpelijk, omdat regionaal beleid eerder kaderstellend is dat gemeentelijk moet worden uitgewerkt. En voor die onderwerpen die regionaal al meer zijn uitgewerkt, moeten acht gemeenten zich erin kunnen vinden.

De lokale vertaling van het regionale beleid in Gennep is pas recent gestart: in maart 2017 is het ambitiedocument versterking vrijetijdseconomie verschenen en begin december 2017 het 'Projectenboek Programma Versterking Vrijetijdseconomie' met projecten. Er is dus in de periode 2014 tot heden slechts een beperkt aantal concrete lokale projecten uitgevoerd, zoals: de herinrichting van de Loswal, twee pleisterplaatsen, de aanleg Maasstrandje, verplaatsing VVV naar het historische stadhuis en de Nierspromenade. Deze projecten waren (deels) opgenomen in het coalitieakkoord en -programma 2014-2018 van de gemeente Gennep.

Omdat de uitvoering van het toerismebeleid in Gennep in de afgelopen beleidsperiode vrij beperkt was, kan er nog weinig gezegd worden over de doeltreffendheid en doelmatigheid van (de uitvoering van) het toerismebeleid.

2. Binnen de regio veel waardering voor Gennep als regionale trekker van toerisme

De manier waarop Gennep invulling heeft gegeven aan de regionale trekkersrol voor toerisme en het resultaat dat is bereikt worden breed gewaardeerd binnen de regio. Dit heeft geleid tot een gedragen actieplan dat inmiddels is vastgesteld door zes gemeenten en wordt ondersteund door de provincie. Op lokaal niveau is deze waardering niet terug te zien, omdat dit niet of beperkt gecommuniceerd en dus niet bekend is.

3. Vertegenwoordigers toeristische sector onvoldoende aangesloten op beleids-ontwikkelingen van de gemeente

De focus van de gemeente Gennep op regioactiviteiten is onvoldoende gecommuniceerd naar stakeholders, waardoor zij de indruk hebben dat er geen toeristische visie is en/of er weinig gebeurt. Kortom: toeristische stakeholders voelen zich – en zijn tot nu toe niet of te weinig – aangesloten op de beleidsontwikkelingen en -keuzes van de gemeente.
Een ander aspect in de communicatie van de gemeente is dat als er gesproken wordt over de regiovisie, niet duidelijk is over welke regio het gaat: de regio Venlo of de regio Bergen, Gennep en Mook en Middelaar.

4. Gemeente heeft hoge toeristische ambities, maar de begroting voor dit programma is beperkt

Uit het collegeakkoord en -programma van de gemeente blijkt een hoge toeristische ambitie, maar in de begroting van de gemeente beslaat toerisme slechts een klein deel. Echter, de bestedingen van de gemeente in beleidsvelden (kunst en cultuur, buitengebied, infrastructuur, evenementen) dragen ook bij aan de aantrekkelijkheid van het toeristische product en daarmee aan toerisme. De gemeentelijke bestedingen in deze andere beleids-velden zijn, in het kader van dit RKC-onderzoek, niet in kaart gebracht.

5. Hoge inkomsten uit toeristenbelasting, afhankelijkheid van één partij is groot

Bijna één miljoen overnachtingen vinden er plaats in Gennep waarmee € 1,3 miljoen aan toeristenbelasting wordt gegenereerd. Daarbij valt op dat het overgrote deel van over-nachtingen gerealiseerd wordt door één partij. Dat betekent ook dat ruim 90% van de toeristenbelasting van deze partij afkomstig is. De gemeente is dus qua inkomsten toeristenbelasting sterk afhankelijk van deze ene partij. Er is geen zicht op het aantal en de ontwikkeling van dagtoeristen (omdat zij niet overnachten betalen zij geen toeristen-belasting).

6. Uitvoering toeristische branding en promotie voor de toekomst nog niet helder

Branding en promotie is tot en met 2017 ondergebracht bij Stichting Leisure Port. In het ambitiedocument ‘Versterken vrijetijdseconomie’ van de gemeente is branding en promotie een van de programmalijnen die in het projectenboek worden uitgewerkt in negen projecten. Deze projecten zijn zeer verschillend van aard, zoals het inzetten op beleving, gebruikmaken van ambassadeurs, profileren als wielergemeente en verkrijgen keurmerk Cittaslow. Nog onduidelijk is wie de branding en promotie gaat uitvoeren. Wordt hiervoor de samenwerking met Stichting Leisure Port gecontinueerd en in welke vorm? Of wordt er voor een andere invulling wordt gekozen? Toeristische branding en promotie van Gennep is belangrijk om de gemeentelijke ambities te kunnen realiseren.

1.2 Aanbevelingen

1. Kijk vast vooruit hoe projecten straks kunnen worden geëvalueerd

De focus van het toerismebeleid lag in de afgelopen jaren op de regio, de vertaling naar het lokale toerismebeleid is pas recent gestart met het ambitiedocument 'Versterking Vrijetijdseconomie' en het projectenboek Programma Versterking Vrijetijdseconomie. Deze aanpak heeft geleid tot een geïntegreerde en regiobreed gedragen aanpak (zie conclusie 1). Continueer deze aanpak, maar denk daarbij nu vast na op welke wijze de ambitie en de projecten uit het projectenboek kunnen worden geëvalueerd en maak hierover afspraken met de raad. Wat is een realistisch resultaat? Welke effecten kunnen in kaart worden gebracht en op welke criteria kan worden getoetst? Hoe is de samenhang tussen de projecten? Sluit het projectenboek aan op het ambitiedocument en sluit het lokale beleid aan op het regiobeleid? Wanneer hierover in een vroeg stadium keuzes worden gemaakt, verhoogt dit de kwaliteit van de evaluatie.

2. Faciliteer de raad bij het maken van keuzes

Met het ambitiedocument en het projectenboek heeft de gemeente expliciet gemaakt wat zij wil bereiken met toerisme (zie conclusie 1 en 4). De raad moet nu uit dit projectenboek, met meer dan 60 projecten, keuzes maken. Faciliteer de raad daarbij. Zij moeten immers over veel onderwerpen (waaronder toerisme) expertise hebben. De toeristisch aanbodpiramide is een instrument dat de raad kan gebruiken om het potentiële effect van de projecten uit het projectenboek te beoordelen. De piramide deelt het toeristische aanbod op in drie niveaus:

- *Basisvoorzieningen:* De onderkant van de piramide wordt gevormd door de basisvoorzieningen in een gemeente of regio. De basisvoorzieningen bestaan onder andere uit het reguliere aanbod aan logiesaccommodaties, restaurants en cafés, winkels, wandel- en fietspaden, bereikbaarheid en parkeervoorzieningen, veiligheid, schoon (niet vervuild) etc. De potentiële toerist gaat ervan uit dat deze basisvoorzieningen in orde zijn; ze vormen geen reden om een gemeente of regio te bezoeken. Met basisvoorzieningen trekt een gemeente of regio dus niet meer of nieuwe toeristen. Echter, indien deze voorzieningen niet in orde zijn, vormen ze wel een reden voor de potentiële toerist om weg te blijven. Het overgrote deel van de projecten uit het projectenboek valt in deze categorie.

- *Aantrekkelijke bezienswaardigheden:* Het middenniveau van de piramide wordt gevormd door aantrekkelijke bezienswaardigheden of voorzieningen die maken dat de bezoeker langer op een bestemming blijft, er mogelijk meer besteedt of er nog een keer terugkomt. Voor bijvoorbeeld Amsterdam zijn de aantrekkelijke bezienswaardigheden de vele kwalitatief hoogwaardige musea. Projecten voor Gennep die tot dit niveau behoren, kunnen zijn: Rhulenhof eco-village (3-006), agro-toeristische belevingsroutes (4-011) en zorgtoerisme (4-019). Echter, ook de combinatie van projecten die tot het basisniveau behoren, kan ervoor zorgen dat het tot het middenniveau gaat behoren. Denk hierbij aan allerlei projecten die Gennep tot een bijzondere bestemming maken voor wandelen en fietsen.
- *Must-see bezienswaardigheden:* De top van de piramide wordt gevormd door bezienswaardigheden die voor de potentiële bezoeker een reden vormen om naar een bestemming toe te komen. Dit zijn de onderscheidende *must see* bezienswaardigheden waarmee nieuwe toeristen kunnen worden getrokken. Voor Amsterdam is bijvoorbeeld het Rijksmuseum een *must see* bezienswaardigheid. In het projectenboek zijn geen projecten opgenomen die invulling geven aan dit deel van de piramide. Dat is prima, deze zijn er mogelijk wel op het niveau van de regio.

Met de toeristische aanbodpiramide kunnen de keuze van projecten (aan welk niveau van de piramide dragen ze bij) en de samenstelling van de gekozen projecten (focus op één niveau of meerdere niveaus) worden gefaciliteerd doordat helder is wat het potentiële effect kan zijn van de projecten. Uiteraard spelen ook andere criteria een rol bij de keuze, zoals de kosten om het project te realiseren, de spreiding over de programmalijnen, de geografische spreiding, de fase waarin het project zich bevindt (idee, plan of al gereed voor uitvoering), het gemak waarmee het kan worden gerealiseerd etc. Uiteraard speelt het totale budget dat de gemeente wil uittrekken voor toerisme ook een rol bij de keuze.

3. Zorg dat de toeristische sector is aangehaakt door betere communicatie
Vertegenwoordigers van de toeristische sector zijn onvoldoende aangesloten op de toeristische beleidsontwikkelingen van de gemeente (zie conclusie 2 en 3), terwijl de gemeente de laatste tijd veel aandacht heeft besteed aan de ontwikkeling van de toeristische ambitie- en uitvoeringsplannen voor de regio Venlo en aan de vertaling hiervan naar een lokaal ambitiedocument en een projectenboek met projecten. De gemeente moet derhalve meer aandacht besteden aan de communicatie hierover richting de toeristische sector, zodat deze beter is aangesloten en ook kan aansluiten op deze ontwikkelingen. De gemeente moet daarbij ook duidelijkheid creëren over de rolverdeling tussen gemeente en toeristische sector. De gemeente is voorwaardenscheppend en faciliterend en de toeristische sector is uitvoerend. De stakeholders gaven onder andere aan dat het voor hen vaak onduidelijk is wat de gemeente van hen wil wanneer zij om hun input vraagt.

4. Stem de communicatiemiddelen af op de doelgroep
De gemeente heeft een hoge ambitie ten aanzien van toerisme (zie conclusie 4). Uiteraard is de toeristische sector van groot belang bij het realiseren van deze ambitie. Toeristische ondernemers hebben het echter druk en zij zullen alleen geïnteresseerd zijn (naar

bijeenkomsten komen, luisteren en feedback geven) als dat voor hen een meerwaarde heeft (zie conclusie 3 en 5). Besteed daarom als gemeente aandacht aan *wat* je wilt communiceren, wat de *toegevoegde waarde* is en *hoe* je het wilt communiceren. Denk daarbij onder andere aan:

- Plannen van een-op-een gesprekken, met name met de belangrijkste spelers.
- Vragen om input van de toeristische sector teneinde meer te weten te komen over bijvoorbeeld de vraag (bezoekers en hun wensen, de profielen, voorkeuren en dergelijke), de sterkten en zwakten van het toeristische product, kansen en bedreigingen, en keuzes ten aanzien van projecten. Belangrijk is dat de gemeente ook iets doet met de input van de sector.
- Betrekken van de toeristische sector bij de keuzes die worden gemaakt in de projecten uit het projectenboek.
- Het vieren van successen, maar niet alleen dat, deel ook de *lessons learned*.
- Faciliteren van bijeenkomsten waarin de onderlinge contacten binnen de toeristische sector en tussen de toeristische sector en de gemeente worden gestimuleerd. Nodig eventueel externen uit voor een blik van buitenaf, ter inspiratie, voor het presenteren van trends en dergelijke.
- Ook de toeristische sector kan een meer proactieve houding laten zien om hun wensen en behoefte richting de gemeente kenbaar te maken. Dit kunnen zij doen door in te gaan op de hiervoor genoemde punten, maar ook door direct contact op te nemen met de beleidsmedewerker of wethouder voor eventuele wensen, behoeften en verbeterpunten.

5. Kies voor regionale professionele inbedding van de branding en promotie van Gennep
Toeristische branding en promotie van Gennep is belangrijk om de gemeentelijke ambities te realiseren (zie conclusie 6). De branding en promotie is effectiever wanneer het regionaal is ingebed dan wanneer de gemeente Gennep zelf in de markt gaat zetten. De potentiële toerist zal Gennep immers meestal niet kennen, maar wel Noord-Limburg. Bovendien kan op regionaal niveau door de schaal van de marketingorganisatie (en de beschikbare middelen) de professionaliteit van de marketingorganisatie beter worden gegarandeerd.

1.3 Beantwoording onderzoeksvragen

In deze paragraaf worden de onderzoeksvragen beknopt beantwoord. De evaluatie waarmee de antwoorden onderbouwd worden, is te vinden in het rapport van bevindingen, hoofdstukken 3 en 4.

Hoofdvraag
In hoeverre is het Gennepse toerismebeleid doeltreffend en doelmatig geweest?
Op dit moment zijn nog geen uitspraken mogelijk over doeltreffendheid en doelmatigheid van het toeristisch beleid. De gemeente Gennep heeft een ambitiedocument opgesteld hoe zij de vrijetijdseconomie gaat versterken en heeft dit recent vertaald naar een projectenboek. Dan pas gaat de implementatie starten. En daarna kan worden beoordeeld of het beleid van de gemeente Gennep doeltreffend is.

Subvragen

a. Wat zijn de doelstellingen van het gemeentelijke (en regionale) beleid? Zijn de resultaten helder (SMART[1]) geformuleerd? Waaruit blijkt dat?

De doelstellingen van het gemeentelijke en regionale beleid voor de periode 2014 tot en met nu zijn de volgende:

2014 - Gemeentelijke ambities:

- Beter benutten mogelijkheden toerisme en recreatie (Coalitieakkoord 2014 - 2108).
- Behoud bestaande en scheppen van nieuwe werkgelegenheid met concrete projecten en samenwerking binnen de regio (Collegeprogramma 2014-2018).

2015 - Regionaal beleid

- Belangrijkste en meest aantrekkelijke verblijfsgebied van Limburg voor shortbreak vakanties met een fijnmazig netwerk van kleine- en grootschalige dagrecreatieve voorzieningen in een straal van maximaal 60 autominuten (Toeristisch Visiedocument Regio Venlo).
- Verbeteren kwaliteit verblijfsrecreatie door voorwaarden te scheppen en negatieve factoren te beperken aan de hand van vier thema's:
  - actieplan vitale verblijfsrecreatie
  - actieplan dagrecreatie
  - horizontale en verticale cross-overs
  - strategische destinatiemarketing

  (POL vrijetijdseconomie Noord-Limburg)

2017 - Gemeentelijk beleid

Uitgangspunt is gemeentelijk beleid, ambities van andere overheden en geplande realisatie private initiatieven. Overall doel van de gemeente Gennep met toerisme is betere voorzieningen, meer bestedingen en meer werkgelegenheid door:
- versterken natuur/landschap
- versterken cultuurhistorie
- versterken verblijfsrecreatie
- versterken dagrecreatie
- marketing en promotie.

Dit is uitgewerkt in een projectenboek waaruit de raad keuzes gaat maken.
(Ambitiedocument Versterking vrijetijdseconomie)

Bij de geformuleerde doelstellingen in de gemeentelijke beleidsdocumenten wordt ook een aantal beoogde concrete resultaten en/of kansen vermeld, zoals de herinrichting van de Loswal, de aanleg van Maasstrandjes, het behoud door ontwikkeling van de (rijks)monumenten zoals Roepaen of het Genneperhuis, de realisering van een hotel op het Zuidereiland, een vlonderpad in het gebied Koningsvennen en het profiteren van de status als wielergemeente. Echter, er is hierbij geen sprake van SMART-geformuleerde resultaten. Deze zijn pas SMART gemaakt in het projectenboek dat eind 2017 is opgeleverd. Dit projectenboek is een uitwerking van het Ambitiedocument Versterking

1 SMART = Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden

Vrijetijdseconomie, eveneens uit 2017.

b. Hoe zijn deze doelstellingen (en resultaten/beoogde effecten) geconcretiseerd? Waaruit blijkt dit?

Het overall doel voor het toerisme in de gemeente Gennep is betere voorzieningen, meer bestedingen en meer werkgelegenheid (Ambitiedocument Versterking vrijetijdseconomie). Wel is aangegeven met welke thema's het overall doel moet worden bereikt, maar deze niet SMART gemaakt.

De resultaten en beoogde effecten worden met name in het projectenboek, geconcretiseerd. Hierin worden circa 60 projecten aangedragen die invulling geven aan zowel de gemeentelijke als de regionale doelstellingen. Per project wordt aandacht besteed aan de volgende aspecten: het idee, de verwachte impact, de betrokken partijen, de activiteiten, de kosten (voor zover al duidelijk), de rol van het college en de rol van de gemeenteraad. Uit deze verzameling projecten moet de raad binnenkort een aantal projecten selecteren die binnen het beschikbare budget kunnen worden uitgevoerd.

c. Hoe is, gegeven de ambitie van het bestuur om de samenleving intensief te betrekken bij beleidsvoorbereiding en uitvoering, de toeristische sector betrokken bij de beleids-voorbereiding en de uitvoering ervan?

Op basis van de gesprekken met toeristische stakeholders kan worden geconcludeerd dat deze niet intensief betrokken waren bij de beleidsvoorbereidingen. Over de betrokkenheid bij de uitvoering kan op dit moment nog niets worden gezegd, aangezien deze nog moet beginnen. Volgens de gemeente heeft zij de stakeholders regelmatig uitgenodigd om mee te praten over de beleidsontwikkeling en om input te geven. Mogelijk dat de stakeholders onderweg zijn afgehaakt omdat zij door de complexiteit van de beleidsontwikkeling op regionaal en gemeentelijk niveau de directe verbinding met de gemeente Gennep niet meer of onvoldoende herkenden.

d. Wat zijn, gegeven de doelstellingen en middelen, de resultaten die zijn behaald?

Aangezien de focus van het toerismebeleid in de afgelopen jaren op de regio lag (met name regio Venlo) en de lokale vertaling van het regionale beleid in Gennep pas recent is gestart, is voor de periode 2014 tot nu slechts een beperkt aantal concrete, lokale projecten uitgevoerd. Deze projecten zijn te vinden in de bijlagen 2 en 3.

2 Onderzoek verantwoording

2.1 Aanleiding

In het coalitieakkoord 2014-2018 en het daaruit voortkomende collegeprogramma 2014-2018 wordt aangegeven dat toerisme en recreatie economisch van groot belang zijn voor de gemeente Gennep. De gemeente wil de mogelijkheden op dit terrein (nog) beter gaan benutten. Het uitgangspunt is daarbij gebruik te maken van de landschappelijke, culturele en cultuurhistorische kwaliteiten van de gemeente om de toeristische bestedingen erin te vergroten. De gemeente heeft deze ambities vastgelegd in onder andere de 'Nota verblijfs-recreatie Gemeente Gennep' en in de 'Structuurvisie buitengebied Gemeente Gennep'. Het doel van het toeristisch beleid is:

- het versterken van de lokale economie door:
  - creëren van draagvlak voor winkelvoorzieningen;
  - scheppen van werkgelegenheid;
  - goed woonklimaat als vestigingsfactor;
- het verbeteren van het woonklimaat door:
  - scheppen van voorzieningen;
  - versterken natuur en landschap
- het versterken van de regionale economie.

Vanwege het belang van toerisme voor de gemeente wil de Rekenkamercommissie (verder te noemen RKC) de doeltreffendheid en doelmatigheid van dit beleid onderzoeken.

2.2 Vraagstelling

De RKC heeft één hoofdvraag en een aantal subvragen geformuleerd.

Hoofdvraag
In hoeverre is het Gennepse toerismebeleid doeltreffend en doelmatig geweest?

Subvragen

a. Wat zijn de doelstellingen van het gemeentelijke (en regionale) beleid?
   Zijn de resultaten helder (SMART) geformuleerd? Waaruit blijkt dat?
b. Hoe zijn deze doelstellingen (en resultaten/beoogde effecten) geconcretiseerd? Waaruit blijkt dit?
c. Hoe is, gegeven de ambitie van het bestuur om de samenleving intensief te betrekken bij beleidsvoorbereiding en uitvoering, de toeristische sector betrokken bij de beleidsvoorbereiding en uitvoering ervan?
d. Wat zijn, gegeven de doelstellingen en middelen, de resultaten die zijn behaald?

Bij het onderzoek hanteert de RKC een aantal uitgangspunten die sturend zijn bij de uitvoering van het onderzoek naar het toerismebeleid van de gemeente Gennep:

- Het gaat om toerisme (het aantrekken van bezoekers *van buiten* Gennep) en niet om recreatie (vrijetijdsbesteding van inwoners van de gemeente Gennep).
- De focus ligt primair op het toerismebeleid van de gemeente, secundair op het regionale beleid.
- Het onderzoek heeft in eerste instantie betrekking op het door de gemeente gevoerde toerismebeleid (of vrijetijdsbeleid), al dan niet samen met derden uitgevoerd. In tweede instantie kan ook worden gekeken naar relevante aanpalende beleidsterreinen, te weten kunst & cultuur, evenementen en mogelijk het natuurbeleid/landschapsontwikkelingsplan.
- De onderzoeksperiode betreft de lopende coalitieperiode die is gestart in 2014.

2.3 Uitvoering onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode van eind september 2017 tot en met januari 2018. De informatie voor het rapport is verzameld door een analyse van relevante documenten, interviews en groepsgesprekken met de bestuurder, (beleids)medewerkers van lokale en regionale overheden en ondernemers. In bijlage 1 is een lijst met de bestudeerde bronnen opgenomen en een lijst met personen die zijn geïnterviewd.
Als afbakening in tijd is ervoor gekozen om de doeltreffendheid van het toerismebeleid te onderzoeken voor de bestuursperiode van 2014 tot nu.

Rapport van bevindingen

3 Bevindingen beleid

In dit hoofdstuk worden de relevante delen uit het coalitieakkoord/-programma en beleidsnota's van de gemeente Gennep, de regio Bergen, Gennep, Mook en Middelaar, de regio Noord-Limburg (regio Venlo) en de provincie Limburg beknopt weergegeven. Het hoofdstuk begint met een overzicht van alle voor toerisme of voor vrijetijd verschenen relevante beleidsstukken en hun doelstellingen. Vervolgens worden de afzonderlijke beleidsstukken belicht.

3.1 Overzicht relevante toeristische beleidsstukken

In onderstaande schema's zijn de relevante *beleidsstukken* op het gebied van de toeristische of vrijetijdssector en de daarin geformuleerde doelstellingen voor de verschillende overheidslagen in de tijd uitgezet.

Tabel 1 Overzicht relevante beleidsstukken toerisme/vrijetijd

	Gemeente Gennep	Gennep en omliggende gemeenten	Regio Noord Limburg	Provincie Limburg
2009	**Nota verblijfsrecreatie** (okt 2009)			
2010		**Strategische Regiovisie** Bergen, Gennep, Mook en Middelaar, Gebiedsontwikkeling Maasduinen keuren, kiezen en excelleren (feb 2010) **Regionale Agenda** Bergen, Gennep, Mook en Middelaar - Gebiedsontwikkeling Maasduinen keuren, kiezen en excelleren (nov 2010)		
2011				
2012	**Structuurvisie buitengebied** (feb 2012)		Regio in Balans, **Strategische visie** regio Venlo (feb 2012)	
2013		Project Pleisterplaatsen (maart 2013) **Programmalijn Regiovisie** Bergen, Gennep & Mook en MiddelaarMooi Maasdal - Integrale gebiedsontwikkeling van het Maasdal (okt 2013)		
2014	Herinrichting Loswal (jan 2014) **Coalitie akkoord** 2014-2018: 'Doen' (mei 2014) **Collegeprogramma** 2014-2018 'DOEN!' (sept 2014)		Werken aan de regio Venlo 2015-2018, **ambitiedocument**	Provinciaal Omgevingsplan Limburg - POL 2014
2015			**Toeristisch visiedocument** Regio Venlo 2015-2030 (maart 2015) **Regionale uitwerking POL vrijetijdseconomie** Noord-Limburg (dec 2015)	**Vitaliteit Verblijfsrecreatie Limburg**, Van meer naar beter en mooier (juni 2015)
2016				
2017	**Ambitiedocument 'versterking vrijetijdseconomie'** (maart 2017)		**Actieprogramma Vrijetijdseconomie** Noord-Limburg 2018-2025 (voorjaar 2017)	

Tabel 2 Overzicht doelstellingen relevante beleidsstukken toerisme/vrijetijd

	Gemeente Gennep	Gennep en omliggende gemeenten	Regio Noord Limburg	Provincie Limburg
2009	**Toeristisch beleid**: 1. Versterken lokale economie: - draagvlak winkelvoorzieningen - scheppen werkgelegenheid - woonklimaat als vestigingsfactor 2. Verbeteren woonklimaat: - scheppen voorzieningen - versterken natuur en landschap 3. Versterken regionale economie **Nota verblijfsrecreatie:** - behoud/versterking landschappelijke waarden - uitbreiding toeristische overnachtingsplaatsen - uitbreiding bestaande accommodatieverschaffers - kwaliteitsverbetering bestaande kampeer-voorzieningen - stimuleren agro-toeristische ontwikkelingen - behoud/bevordering diversiteit voorzieningen - bevordering nieuwe accommodaties			
2010		**Strategische Regiovisie Maasduinen**: Ontwikkelen onderscheidend profiel, complementair aan stedelijke regio's en meegroeien op eigen manier door ontwikkeling kwaliteitsproduct (kleinschalig en exclusief aanbod voor bijzondere doelgroepen): - gemeenschappelijke branding - verhoging kwaliteitsniveau kernen en natuurgebieden (sleutelproject Maasdal) - ontsluiting landschap door uitbreiding fiets-, wandel- en waternetwerk (sleutelproject N271) **Regionale Agenda Maasduinen** is uitwerking van Strategische Regiovisie Maasduinen. *Wordt momenteel herzien.*		
2011				

	Gemeente Gennep	Gennep en omliggende gemeenten	Regio Noord Limburg	Provincie Limburg
2012	**Structuurvisie buitengebie**d: Nieuwe ontwikkelingen in buitengebied mogelijk maken en kwaliteit buitengebied versterken		**Strategische visie regio Venlo**: - Gedeeld en coherent toekomstperspectief - Afwegingskader voor beleidskeuzes en investeringsbeslissingen in Noord-Limburg voor middellange termijn - Intensivering van samenwerking. Aantrekkelijke bezienswaardigheden in combinatie met een aantrekkelijk buitengebied met een netwerk van fiets- en wandelpaden en verblijfsaccommodaties is hierbij belangrijk evenals het behoud van de landschappelijke kwaliteit.	
2013		**Programmalijn Regiovisie Mooi Maasdal** geeft invulling aan de Strategische Regiovisie en de hieruit voortkomende uitvoeringsagenda 2011-2014 t.a.v. het Maasdal met als hoofddoel het aantrekkelijk maken van het Maasdal.		
2014	**Coalitie akkoord**: Beter benutten mogelijkheden van toerisme en recreatie. **Collegeprogramma**: Behoud bestaande en scheppen nieuwe werkgelegenheid met concrete projecten en samenwerking binnen de regio.		U**itvoeringsprogramma Strategische Visie Regio Venlo:** In het uitvoeringsprogramma, dat zich richt op meerdere thema's waaronder vrijetijdseconomie, staat dat samen met de sector moet worden gewerkt aan een regionale visie en actieprogramma vrijetijdseconomie .	**POL Limburg:** De landschappelijke en culturele kwaliteit moet als een onderscheidend toeristisch product worden vermarkt en er moet worden geïnvesteerd in een aantrekkelijk sociaal en cultureel klimaat met voldoende voorzieningen.

	Gemeente Gennep	Gennep en omliggende gemeenten	Regio Noord Limburg	Provincie Limburg
2015			**Toeristisch visiedocument Regio Venlo**: Belangrijkste en meest aantrekkelijke verblijfsgebied van Limburg voor shortbreak vakanties met een fijnmazig netwerk van klein- en grootschalige dagrecreatieve voorzieningen in een straal van max 60 autominuten. **POL vrijetijdseconomie Noord-Limburg:** Verbeteren kwaliteit verblijfsrecreatie door voorwaarden te scheppen en negatieve factoren te beperken a.d.h.v. vier thema's: - actieplan vitale verblijfsrecreatie - actieplan dagrecreatie - horizontale en verticale cross overs - strategische destinatiemarketing.	**Vitaliteit Verblijfsrecreatie Limburg**: 1. Ontwikkel samen met partners (verblijfs)recreatieve regiovisies die beleidsinput geven en leiden tot nieuwe allianties tussen overheid en bedrijfsleven. 2. Verbeter het ondernemingsklimaat door ondernemers die kunnen klimmen te versterken. 3. Versterk het aanbod van ondernemers die kunnen klimmen. 4. Ga niet over tot programmering en quotering van het aanbod (kern opgave is het begeleiden van dalers). 5. Ga zorgvuldig om met nieuwe ontwikkelingen en faciliteer vervolgens optimaal. 6. Verbind nieuwe ontwikkelingen zoveel mogelijk aan het saneren van niet-marktconform aanbod. 7. Sta niet-recreatief gebruik op verblijfsrecreatie-bedrijven niet of onder voorwaarden (bijvoorbeeld tijdelijk) toe.
2016				
2017	**Ambitiedocument Versterking vrijetijdseconomie**: Uitgangspunt is gemeentelijk beleid, ambities van andere overheden en geplande realisatie private initiatieven. Overall doel is betere voorzieningen, meer bestedingen en meer werkgelegenheid door: - versterken natuur/landschap - versterken cultuurhistorie - versterken verblijfsrecreatie - versterken dagrecreatie - marketing en promotie. Dit is uitgewerkt in een projectenboek waaruit raad binnenkort keuzes gaat maken.		**Actieprogramma Vrijetijdseconomie Noord-Limburg:** Uitwerking Toeristische Visie Regio Venlo met focus op familierecreatie in 21ste eeuw. Kernproduct verbeteren tot een fijnmazig en toekomstbestendig netwerk van grote en kleine dagrecreaieve voorzieningen a.d.h.v. thema's uit regionale POL.	

3.2 Overall bevindingen samenhang toeristisch beleid

Gestructureerde ontwikkeling van toeristische visie-, beleids- uitvoerings- en actiedocumenten

Er zijn in de periode 2014 tot nu diverse typen beleidsdocumenten opgesteld, zoals toeristische visies, ambitiedocumenten uitvoeringsprogramma's en actieprogramma's. Deze zijn opgesteld op provinciaal, regionaal (regio Venlo en de regio met de omliggende gemeenten) en gemeentelijk niveau. Hieraan is sinds 2015 op een gestructureerde manier gebouwd, eerst voor de regio Venlo en de provincie en daarna voor de gemeente Gennep. Een belangrijke reden voor de gestructureerde ontwikkeling was de aanstelling van een regionale trekker voor de vrijetijdseconomie in 2015. Deze rol is ingevuld door de gemeente Gennep. Het resultaat is een gedragen actieplan dat inmiddels door zes gemeenten is vastgesteld en wordt ondersteund door de provincie (door middel van provinciale subsidie voor projecten).

Veelheid van documenten en onvoldoende communicatie over deze documenten naar achterban maakt de inhoud en samenhang moeilijk te doorgronden

Echter, het zijn veel documenten die deels vergelijkbare namen hebben en, wanneer aangehaald, is veelal niet duidelijk aan welk document wordt gerefereerd. Dit maakt het geheel complex, en de samenhang is voor buitenstaanders niet altijd duidelijk en soms lastig te doorgronden. Uit de gesprekken met vertegenwoordigers van de toeristische sector in Gennep bleek ook dat zij niet bekend zijn met het bestaan en de inhoud van de documenten en de samenhang daartussen. De communicatie vanuit de gemeente daarover blijkt daarmee onvoldoende.

Toeristische visies, uitvoeringsagenda's en actieplannen verschillende overheidslagen goed op elkaar afgestemd

Het beleid van de gemeente Gennep focuste bij aanvang van de collegeperiode in 2014 sterk op de eigen gemeente. Deze focus is gedurende de periode 2014-2018 verlegd naar een toeristisch beleid/visie dat een onderdeel is van en afgestemd is op het toeristische beleid van de regio Venlo. Het beleid/de visie van de regio Venlo heeft een duidelijk doel namelijk: het belangrijkste en meest aantrekkelijke verblijfsgebied van Limburg worden voor de short break vakanties met een fijnmazig netwerk van klein- en grootschalige dagrecreatieve voorzieningen in een straal van maximaal 60 autominuten. Dit wil de regio realiseren met behulp van vijf actielijnen. Het beleid/de visie van de regio Venlo en het daarbij behorende actieprogramma vormden de basis van het ambitiedocument en het projectenboek van de gemeente Gennep.

De strategische regiovisies en agenda voor de gemeente Gennep en de omliggende gemeenten (BGMM) zijn in de tijd eerder opgesteld dan de beleidsstukken voor de regio Venlo, maar zijn wel in lijn (en hebben mogelijk ook als input gediend) voor het beleid/de visie van de regio Venlo.

Nog geen uitspraken mogelijk over doeltreffendheid van het toeristisch beleid
De gemeente Gennep heeft een ambitiedocument opgesteld hoe zij de vrijetijdseconomie gaat versterken en heeft dit recent vertaald naar een projectenboek. Dan pas gaat de implementatie starten. En daarna kan worden beoordeeld of het beleid van de gemeente Gennep doeltreffend is.

Toerisme ook onderdeel in beleidsstukken aanverwante sectoren
Toerisme wordt vanzelfsprekend meegenomen in de beleidsstukken van aanverwante sectoren, zoals kunst en cultuur en het buitengebied. Daarmee geeft de gemeente aan zich ervan bewust te zijn welke aspecten in de gemeente een belangrijke rol spelen voor de toeristische aantrekkelijkheid van de gemeente.

In de volgende paragrafen wordt kort de inhoud van de verschillende beleidsstukken beschreven. Iedere paragraaf start met een overall bevinding. De paragrafen gaan in op:
- het collegeakkoord en collegeprogramma gemeente Gennep (paragraaf 3.3);
- het toeristisch beleid gemeente Gennep (paragraaf 3.4);
- de regionale visies Gennep en omliggende gemeenten (paragraaf 3.5);
- de regionale agenda's en regiovisies Noord-Limburg (paragraaf 3.6).

3.3 Coalitieakkoorden en programma's van de gemeente Gennep

Overall bevinding coalitieakkoord en coalitieprogramma 2014-2018
In het coalitieakkoord en het coalitieprogramma 2014-2018 wordt het belang van toerisme voor de gemeente Gennep onderstreept. De gemeente Gennep wil daarom op het gebied van toerisme ook samenwerken met de regio Venlo en de omliggende gemeenten, maar de focus ligt bij aanvang van de collatieperiode vooral op een aantal concrete lokale acties zoals het stadhuis, fiets- en wandelroutes en camperplaatsen. Een visie op toerisme (of vrijetijd) in de periode 2014-2018 en verder wordt niet gegeven.

3.3.1 Coalitieakkoord 2014-2018: 'Doen', gemeente Gennep (mei 2014)

Onder het programma toerisme en recreatie in het coalitieakkoord staat dat deze sector economisch van groot belang is voor de gemeente Gennep. De gemeente wil de mogelijkheden op dit terrein (nog) beter gaan benutten. Het uitgangspunt is gebruik te maken van de landschappelijke, culturele en cultuurhistorische kwaliteiten van de gemeente om de toeristische bestedingen in Gennep te vergroten. De gemeente wil daarbij alleen investeren in voorzieningen waarvan nut en noodzaak evident zijn. Als concrete projecten worden genoemd:
- het Genneperhuis;
- een pleisterplaats Milsbeek in relatie tot het Keramiekmuseum en Stone Hands;
- herinrichting van de loswal met behoud van de kade;
- aanleg van strandjes langs de Maas;
- ontsluiting van de uiterwaarden met fiets- en wandelverbindingen.

Ook hier bieden grensoverschrijdende ontwikkelingen en samenwerking met onder andere gemeenten als Goch mogelijkheden.

3.3.2 **Collegeprogramma 2014-2018 'DOEN!'** (september 2014)

In programma 3 - Economische Structuur, Toerisme en Recreatie van het college-programma wordt aangegeven dat het behoud van de bestaande werkgelegenheid en het scheppen van werkgelegenheid van groot belang is. Daarom werkt de gemeente aan onder andere het vestigingsklimaat voor ondernemers in de gemeente Gennep.
Er is een aantal speerpunten genoemd om aan deze doelstelling invulling te geven specifiek gericht zijn op toerisme en recreatie:

- ***Regio Venlo***. Het is denkbaar dat de gemeente zich (mede in regionaal verband) meer gaat richten op de ontwikkeling van toerisme en recreatie in de eigen gemeente in relatie tot de taakverdeling binnen de regio. Die zal ook in het nieuwe Provinciaal Omgevingsplan Limburg gestalte krijgen.
- ***Stadhuis*.** De gemeente wil het stadhuis functioneel opwaarderen (zonder grootschalige investeringen) en verder op zoek gaan naar een alternatieve functie in 2014/2015 waarbij het gebouw het 'huis van de stad' wordt en qua uitstraling niet wordt aangetast.
- ***Strategische Regiovisie Maasduinen*.** De gemeente wil samen met Bergen, Mook en Middelaar verder gaan met de uitvoering van de Strategische Regiovisie Maasduinen. Daarbij gaat het om de toeristische maatregelen uit 'Mooi Maasdal' mede in relatie tot de hoogwater-maatregelen uit het Deltaplan Rivieren. Onderdeel hiervan is de aanleg van strandjes langs de Maas en (een deel van) de ontsluiting van de uiterwaarden door fiets- en wandelpaden waarbij in 2015/2016 ook het Niersdal zal worden betrokken.
- ***Recreatieve fietsroutes*.** De gemeente wil de totstandkoming van fiets- en wandelroutes bevorderen, voor zover financieel haalbaar:
  - tussen Genneperhuis richting jachthaven Heijen;
  - langs de Kroonbeek en de Teelebeek;
  - langs de Niers (grofweg tussen Roepaen en Hamsebrugweg);
  - een brug over de Niers ter hoogte van de Hamsebrugweg;
  - tussen de bron en de monding van de Maas (de internationale Maasroute);
  - beleefbaar maken van het gebied Koningsven voor zowel fietsers als wandelaars.
- ***Samenwerking in de Euregio*** in het bijzonder gericht op het beleid van de Regio Venlo en de provincie Limburg. Interessante projecten zijn de Maasroute (internationale fietsverbinding) en het fietspad Zelder met een verbinding via de Hamsebrug met Kessel/Goch en versterking van het toeristisch project Duitse Lijntje.
- ***Fietsen en wandelen*.** Het college in 2015/2016 wil concrete stappen zetten in de richting van de realisering van het fietspad Zelder en de Hamsebrug (afronding planvorming om de aanleg van pad en brug in 2017/2018 te realiseren samen met partners aan de overzijde van de grens). Onder programma 2 (openbare ruimte) staat meer over verbetering van de infrastructuur voor fietsers en wandelaars.
- ***Camperplaatsen*.** De gemeente bezint zich op continuering van het camperplaatsen-succes om dit van nog meer nut te kunnen laten zijn voor het lokale bedrijfsleven.

3.4 Toeristisch beleid van de gemeente Gennep

Overall bevinding toeristisch beleid gemeente Gennep

Het beleid van de gemeente Gennep bestaat uit (1) de nota verblijfsrecreatie Gemeente Gennep, (2) de structuurvisie buitengebied gemeente Gennep en (3) het ambitiedocument 'versterking vrijetijdseconomie'. De gemeente heeft geen expliciet toeristisch beleid, maar als onderdeel van de nota verblijfsrecreatie worden wel de doelstellingen, sterkten, kansen en beperkingen van toerisme benoemd. Echter, een aantal doelstellingen genoemd in deze nota ligt buiten het werkgebied van de sector toerisme (zoals het verbeteren van het woonklimaat). Ook in de structuurvisie worden verschillende toeristische projecten genoemd. In het ambitiedocument 'versterking vrijetijdseconomie' zijn de toeristische kansen/projecten die zich voordoen uitgaande van de ambities en projecten van andere overheden en de particuliere sector, en waarop de gemeente kan inspelen, gebundeld. Het ambitiedocument 'versterking vrijetijdseconomie' komt wel dicht in de buurt van een toeristische visie. Het ambitiedocument is recent uitgewerkt in een projectenboek waaruit de gemeenteraad binnenkort keuzes moet maken.

3.4.1 **Nota verblijfsrecreatie Gemeente Gennep** (20 oktober 2009)

Onderdeel van de nota verblijfsrecreatie is de toeristisch-recreatieve visie van de gemeente Gennep. De doelen van het toeristische beleid zijn:

- het versterken van de lokale economie door:
  - creëren van draagvlak voor winkelvoorzieningen;
  - scheppen van werkgelegenheid;
  - goed woonklimaat als vestigingsfactor;
- het verbeteren van het woonklimaat door:
  - scheppen van voorzieningen;
  - versterken natuur en landschap
- het versterken van de regionale economie.

Daarbij heeft de gemeente de volgende toeristische visie:

- natuur en landschap zijn van het grootste belang;
- aantrekkelijk maken van (historisch) centrum heeft hoge prioriteit;
- vermarkten (historisch) centrum is prioriteit;
- kunst en cultuurhistorie maken deel uit van toeristische identiteit;
- routestructuren zijn van groot belang (wandelen en fietsen);
- ligging nabij de grens biedt (grote) kansen;
- belangrijke delen identiteit: Maas, N271, Maasduinen, landsgrens;
- samenwerking lokaal en regionaal is van strategisch belang.

Perspectieven

Ten aanzien van toeristisch-recreatieve voorzieningen

- grootschalige voorzieningen zijn nauwelijks mogelijk;
- alleen het oude Roepaen-terrein en de haven in Milsbeek bieden mogelijkheden;
- wat overnachtingen betreft biedt inzetten op kleinschaligheid mogelijkheden;

- inzetten op versterking en ontsluiting natuur en landschap;
- inzetten op versterking en ontsluiting (historische) kern;
- inzetten op versterking en ontsluiting Maas en omgeving;
- realiseren projecten (g'huis, Duits lijntje, mopterrein, Roepaen-terrein, steenfabriek).

Ten aanzien van marketing en promotie

- investeren in regionale samenwerking;
- investeren in profileren Maasduinen;
- investeren in versterking van de (promotie)organisatie;
- investeren in de branding van de Maasduinen en de regio Venlo;
- samenwerking met het Land van Cuijk.

Ten aanzien van verblijfsrecreatieve voorzieningen

- meer ruimte voor kamperen;
- meer ruimte voor bed & breakfast, plattelandskamerverhuur;
- meer ruimte voor camperplaatsen;
- meer ruimte voor vakantieappartementen, bungalowbedrijven, groepsaccommodaties;
- meer ruimte voor hotels en pensions;
- meer ruimte voor grootschaligere voorzieningen zoals een jachthaven.

De belangrijkste huidige doelen van het toeristisch beleid in relatie tot deze nota verblijfs-recreatie zijn:

- behoud/versterking van de landschappelijke en natuurlijke waarden;
- uitbreiding van het aantal toeristische overnachtingsplaatsen;
- bestaande accommodatieverschaffers indien mogelijk laten uitbreiden;
- kwaliteitsverbetering van de bestaande kampeervoorzieningen;
- stimuleren agro-toeristische ontwikkelingen;
- behoud/bevordering van de diversiteit aan voorzieningen;
- bevordering van nieuwe accommodaties: niet meer van hetzelfde, goede kwaliteit;
- realisering van een aantal gereguleerde overnachtingsplaatsen (GOP's).

3.4.2 Ambitiedocument 'versterking vrijetijdseconomie' (maart 2017)

Het ambitiedocument 'versterking vrijetijdeconomie' is opgesteld om de kansen en projecten die zich aandienen gestructureerd op te pakken. Hierbij is uitgegaan van het gemeentelijk beleid, de ambities en voornemens van andere overheden en van geplande realisatie van particuliere projecten/initiatieven. In het ambitiedocument zijn vijf programmalijnen geïden-tificeerd, waarin kansen en projecten nader benoemd zijn, te weten:

1. Programmalijn 1: versterken natuur en landschap
2. Programmalijn 2: cultuurhistorie
3. Programmalijn 3: versterken verblijfsrecreatie
4. Programmalijn 4: versterken dagrecreatie
5. Programmalijn 5: marketing en promotie (genereren van meer aandacht, onder andere door evenementen en meer mond-tot-mondreclame).

In de bijlage van het ambitiedocument wordt een globale inventarisatie gegeven van de ambities van de diverse partners, waarvan de gemeente Gennep gebruik kan maken.

Aanverwante relevante beleidsstukken gemeente Gennep

3.4.3 Structuurvisie buitengebied gemeente Gennep - Borging Kwaliteitsmenu - Gemeente Gennep (15 februari 2012)

De structuurvisie buitengebied gemeente Gennep is breder dan toerisme, maar gaat ook in op toerisme. In de visie worden naast de natuur (sleutelproject Maasdal) en de bereikbaarheid (sleutelproject N271) kleinschalige projecten genoemd die relevant zijn voor toerisme, zoals het Duits Lijntje, cultureel podium Roepaen-terrein, het Zuidereiland (hotel), de loswal bij Gennep, het Niersdal ten noorden van het historisch centrum van Gennep en de haven in Milsbeek, het voormalige MOB-terrein, een jachthaven bij Gennep, baksteen-bedrijf bij Milsbeek, De Banen en Koningsven-De Diepen en het Genneperhuis.

3.4.4 De Kunst van samen, kunst- en cultuurbeleid gemeente Gennep 2016-2020 (2015)

Voor de gemeente Gennep zijn kunst en cultuur essentiële onderdelen van het toeristisch product van Gennep. De rijke cultuurhistorie, het cultureel erfgoed, musea en de culturele activiteiten en evenementen zorgen mede voor de aantrekkelijkheid van de gemeente voor bezoekers en geven mede invulling aan het vermarkten en promoten van de gemeente Gennep. De gemeente Gennep heeft de laatste jaren het culturele product versterkt, zoals de herontwikkeling omgeving Martinustoren, het project Sporen Nalaten en het nieuwe tracé stadmuur. Dit met het doel een samenhangende culturele en toeristische infra-structuur te creëren en daarmee de beleving van Gennep te versterken. Cultuurhistorie is ook een van de speerpunten in de grensoverschrijdende samenwerking.

3.5 Regionale visies Gennep en de omliggende gemeenten

Overall bevinding regionale visies Gennep en de omliggende gemeenten
Voor Gennep en de omliggende gemeenten (BGMM) zijn drie nota's van belang: (1) de Strategische Regiovisie Bergen, Gennep, Mook en Middelaar, (2) de Regionale Agenda Bergen, Gennep, Mook en Middelaar en (3) Mooi Maasdal, Integrale gebiedsontwikkeling van het Maasdal. De toeristische regiovisies en agenda van Gennep en de omliggende gemeenten richten zich op eco-[2] en zorgtoerisme en op groen en cultuur. Daarbij zijn drie sleutelprojecten benoemd: N271, het Maasdal en Toerisme en Zorg. Ook wordt voor het verbeteren van de verbindingen voor langzaam verkeer in het gebied de samenwerking met Duitsland genoemd.

3.5.1 Strategische Regiovisie Bergen, Gennep, Mook en Middelaar - Gebiedsontwikkeling Maasduinen keuren, kiezen en excelleren (24 februari 2010)

De regio wil een onderscheidend profiel, complementair aan de stedelijke regio's in de omgeving en wil meeprofiteren van de groei op een eigen (kleinschalige en duurzame) manier. De regio heeft een bijzonder landschap (stuwwal en Maas die samen komen en de

2 Eco- of duurzaam toerisme zijn vormen van toerisme waarbij serieus rekening gehouden wordt met bescherming van natuur, milieu en cultuur, soms ook mensenrechten.

Maasduinen), maar de huidige accommodaties en infrastructuur staan onder druk en het ontbreekt aan een goed netwerk van wandel- en fietspaden. Om het toerisme te stimuleren kiest de regio niet voor méér van hetzelfde, maar voor het ontwikkelen van een kwaliteitsproduct, een kleinschalig en exclusief aanbod voor bijzondere doelgroepen: eco-toeristen, vooral ook Duitsers (inspelend op de rust) en zorgtoeristen (wellness en speciale zorg patiënten en hun familie). De focus ligt op groen en cultuur. Groen omvat de natuur (Maasduinen), de beekdalen en het Maaslandschap in combinatie met gezonde, duurzame, verantwoorde en veilige voeding. Cultuur omvat de monumenten, het bewogen verleden en de aanwezigheid van een groot aantal kunstenaars.

Om dit te realiseren is het volgende nodig:
- een gemeenschappelijke branding en marketing met bijzondere arrangementen (van 'glamping' tot 'back to basic');
- verhoging van het kwaliteitsniveau (aan het ´Maaspark Well´ wordt gewerkt) in het bijzonder van de kernen en de inrichting van de natuurgebieden;
- ontsluiting van het landschap door uitbreiding van het fiets-, wandel- en waternetwerk waarlangs de Maas, de Maasduinen, de Beekdalen, de stuwwallen en de agrarische voedselproductie beleefbaar zijn.

Er worden twee sleutelprojecten benoemd om de regiovisie te realiseren:
1. Een kwaliteitsslag voor de N271 als etalage van waaruit de regio haar kracht laat zien;
2. Ontwikkeling van het Maasdal door het beleefbaar te maken, waaronder toeristische en recreatieve activiteiten en het borgen van het cultuurlandschap.

3.5.2 **Regionale agenda Bergen, Gennep, Mook en Middelaar - Gebiedsontwikkeling Maasduinen keuren, kiezen en excelleren** (24 november 2010)

De agenda is een uitwerking van de Strategische Regiovisie Bergen, Gennep, Mook en Middelaar - Gebiedsontwikkeling Maasduinen keuren, kiezen en excelleren. De gemeenten trekken gezamenlijk de uitwerking van de agenda aan de hand van drie lijnen:
- De programma's van de Strategische Regiovisie worden zoveel mogelijk verbonden met ontwikkelingen in het Nationaalpark De Maasduinen, de Mookerheide, St.Jansberg en het Niersdal.
- Het Nationaalpark De Maasduinen wordt verder versterkt door de toeristische-recreatieve aspecten tot een permanent aandachtspunt te maken van ontwikkeling- en beheerstrategie van het Nationaalpark. Dit kan door de recreatiesector een organisatorisch onderdeel te laten zijn van het bestuur van het Nationaalpark.
- De Stichting Promotie Noord-Limburg zal als belangrijke motor voor de toeristische branding van de regio worden uitgenodigd een beeldverhaal van regio Maasduinen te ontwikkelen.

In de regiovisie zijn verder drie sleutelprojecten benoemd:
- sleutelproject N271;
- sleutelproject Ontwikkeling Maasdal;
- sleutelproject Toerisme en zorg.

3.5.3 Mooi Maasdal, Integrale gebiedsontwikkeling van het Maasdal: een Programmalijn van de Regiovisie Bergen, Gennep & Mook en Middelaar (7 oktober 2013)

De gebiedsontwikkeling Maasdal vormt een van de vier programmalijnen van de uitvoeringsagenda 2011-2014 van de regiovisie. De programmalijn gebiedsontwikkeling Maasdal is een cruciale drager van de regiovisie, als 'blauwe en groene draad' van Mook tot en met Wellerlooi. De andere programmalijnen zijn (1) de N271, (2) innovatief ondernemerschap, gedragen door ondernemers en maatschappelijke organisaties tezamen en (3) fysieke verbindingen en infrastructuur. Er worden veel concrete initiatieven weergegeven onder andere voor toerisme en recreatie en uitgesplitst naar specifiek Maasdal en de regio als geheel.

3.6 Regionale agenda's en regiovisies Noord-Limburg

Overall bevinding regionale agenda's en regiovisies Noord-Limburg
Voor de regio Noord-Limburg zijn wat toerisme betreft deze vijf nota's van belang: (1) de Regio in Balans, Strategische visie regio Venlo, (2) Werken aan de regio Venlo 2015-2018, (3) Toeristische visie van regio Venlo, (4) Regionale uitwerking POL vrijetijdseconomie Noord-Limburg en (5) het Actieprogramma toerisme. De regio Noord-Limburg heeft met de strategische visie (Regio in Balans) en het uitvoeringsprogramma (Werken aan de Regio Venlo 2015-2018) een impuls gegeven aan het opstellen van een toeristische visie, POL Regio Venlo, en aan de ontwikkeling van een actieprogramma voor Noord-Limburg. Het actieprogramma is echter recent opgesteld en vastgesteld en de uitvoering daarvan moet nog starten. Met het toeristische visiedocument en POL vrijetijdseconomie Regio Venlo is een visie gegeven op de ontwikkeling van de vrijetijdssector en uitgewerkt in een actieprogramma.

3.6.1 Regio in Balans, Strategische visie regio Venlo (februari 2012)

Het doel van deze strategische visie regio Venlo is tweeërlei: (1) het biedt een gedeeld en coherent regionaal toekomstperspectief, een afwegingskader, waarbinnen beleidskeuzes en investeringsbeslissingen in Noord-Limburg voor de middellange termijn kunnen worden afgewogen, en (2) er is de bestuurlijk gevoelde noodzaak om op een aantal belangrijke terreinen mogelijk tot intensivering van de intergemeentelijke samenwerking te komen. Er zijn drie verbindende perspectieven geformuleerd op de regio in 2030 met als thema's 'Boeien en Binden'; 'Vitale Gemeenschappen' en 'Innoveren en vermarkten', waarvan het eerste en het laatste thema van belang zijn voor toerisme. Het gaat hierbij om de cultuurhistorische bezienswaardigheden, een aantrekkelijk buitengebied van bijzondere landschappelijke kwaliteit, het netwerk aan fiets- en wandelpaden en de recreatievoorzieningen in de vakantieparken. Ook regionale samenwerking, waaronder die met het aangrenzende Duitsland, wordt in de visie genoemd.

3.6.2 Werken aan de regio Venlo 2015-2018 (2014?)

De strategische visie 'Regio in Balans' is nader uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma 'Werken aan de Regio Venlo 2015-2018. In dit programma staat opgenomen dat samen met

de sector wordt gewerkt aan een regionale visie vrijetijdseconomie, die naar verwachting de basis zal vormen voor een concreet regionaal actieprogramma waaraan de komende jaren gezamenlijk uitvoering zal worden gegeven. Wat het thema 'Boeien en Binden' betreft is de actualisatie van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) een zeer belangrijk thema met voor het komende jaar de opdracht om te komen tot regionale visies op onder andere het terrein van de vrijetijdseconomie. Wat het thema 'Innoveren en Vermarkten' betreft zet Regio Venlo zich actief in bij het verder versterken van de economische kracht van Noord-Limburg met onder andere de vrijetijdseconomie als speerpunt.

3.6.3 **Toeristisch visiedocument Regio Venlo 2015-2030** (maart 2015)

De regio Venlo kiest de komende jaren voor innoveren en verbinden, voor samenwerken met andere sectoren en met een duidelijke focus op de toeristische ontwikkeling van de regio. De regio Venlo heeft de ambitie om in 2030 het belangrijkste en meest aantrekkelijke verblijfsrecreatiegebied te zijn van Limburg voor de short-break vakantie met een fijnmazig netwerk van klein- en grootschalige dagrecreatieve voorzieningen in een straal van maximaal 60 autominuten. Hiervoor is een programma opgesteld met acties op het gebied van:

- basis op orde (proces)
- kennisnetwerk organiseren
- regioconcept (productontwikkeling)
- regionale productiviteit verhogen
- herkenbare regionale uitstraling
- financieringsmogelijkheden
- ruimtelijke structuur en planologie
- organisatie: centrale regionale regie.

Op basis van de totstandkoming van het POL is er aan het Toeristisch Visiedocument Regio Venlo 2015-2030 een hoofdstuk over verblijfsaccommodatie toegevoegd.

3.6.4 **Regionale uitwerking POL vrijetijdseconomie Noord-Limburg** (december 2015)

Het POL 2014 voor de provincie Limburg is in 2015 in werking getreden en richt zich onder andere op de vrijetijdseconomie, met name op de verblijfsrecreatie. Een kwalitatief goed aanbod van verblijfsrecreatie is hierbij belangrijk in een markt die volop in beweging is. De verblijfsrecreatie staat onder druk en heeft zich ontwikkeld tot een verdringingsmarkt. Ook zijn recreatieparken de afgelopen jaren in toenemende mate gebruikt voor andere functies dan verblijfsrecreatie. Het (ruimtelijke) beleid van de overheid ten aanzien van de vrijetijdseconomie zal de voorwaarden moeten scheppen om toerisme en recreatie de ruimte te geven en negatieve factoren voor de sector te beperken. De POL uitwerking vrijetijdseconomie Regio Venlo geeft hieraan invulling. De programmalijn vrijetijd richt zich op vier thema's: actieplan vitale verblijfsrecreatie, actieplan vitale dagrecreatie, horizontale en verticale cross-overs en strategische destinatiemarketing. Per thema zijn de problemen en oplossingsrichtingen geschetst.

3.6.5 **Actieprogramma Vrijetijdseconomie Noord-Limburg 2018-2025** (voorjaar 2017)

De focus ligt op familierecreatie op het niveau van de 21e eeuw, waarbij de regio wil groeien naar 1 miljard vrijetijdsbestedingen. Om de familiemarkt te bereiken moet het kernproduct in de regio verbeteren tot een fijnmazig en toekomstbestendig netwerk van grote en kleine dagrecreatieve voorzieningen, vergelijkbaar of beter dan de Floriade. De stakeholders (ondernemers en overheid) zijn aan zet om tot het actieprogramma met bijbehorende private en publieke investeringen te komen. Vervolgens moeten werkgroepen met regionale ondersteuning voor de vijf actielijnen worden geformeerd:

- *Vitale verblijfsrecreatie*. Doel is om van 110 verblijfsaccommodaties in 2017 naar 85 vitale accommodaties in 2025 te komen aan de hand van 8 sleutelprojecten.
- *Vitale dagrecreatie*. Doel: attractiewaarden in Noord-Limburg verhogen door thematisch clusteren van het bestaande aanbod en aantrekken van nieuw onderscheidend aanbod.
- *Vrijetijdslandschap*. Doel is om aantrekkelijke vrijetijdslandschappen te ontwikkelen door de belevingswaarde van het vrijetijdslandschap te verhogen met landmarks en landart.
- *Cross-overs*. Doel is het verankeren van de vrijetijdseconomie in de regio door de verbindingen met andere sectoren te versterken.
- *Effectieve regiomarketing*. Doel is om meer bezoekers en meer bestedingen te realiseren.

Samenvattend

Kijken we naar de vele toeristische beleidsdocumenten en andere relevante stukken van de gemeente Gennep en de regio, dan blijkt dat de gemeente Gennep aanvankelijk geen overall visie op toerisme (of vrijetijd) had, maar wel het belang van toerisme voor Gennep onderstreepte en daarvoor wilde samenwerken met de regio Venlo. In de loop van de coalitieperiode 2014-2018 vond en vindt een gestructureerde op elkaar afgestemde ontwikkeling van toeristische visie-, beleids-, uitvoerings- en actiedocumenten plaats onder de verschillende betrokken overheden in de regio. De gemeente Gennep had en heeft hierbij vanaf 2015 de regionale trekkersrol op zich genomen. Vanaf de tweede helft van 2017 beschikt de gemeente Gennep wel over een toeristisch ambitiedocument en projectenboek. Er is echter sprake van een veelheid van relevante toeristische documenten waarover onvoldoende wordt gecommuniceerd naar de achterban die de inhoud en samenhang dan ook moeilijk kan doorgronden en het gevoel heeft dat er niet veel gebeurt. Doordat de toeristische ambitie en het projectenboek van de gemeente Gennep van zeer recente datum zijn, zijn ook nog geen uitspraken mogelijk over de doeltreffendheid van het toeristisch beleid. In het hoofdstuk hierna kijken we naar wat het beleid in de praktijk heeft betekend.

4 Bevindingen praktijk

In dit hoofdstuk wordt in beeld gebracht wat wel en niet van het toeristisch beleid is gerealiseerd, hoe de betrokkenen naar het beleid en de geboekte resultaten kijken en waar eventuele knelpunten liggen. De bevindingen zijn gebaseerd op de analyse van de relevante documenten en de gesprekken met de diverse betrokkenen.

4.1 Inhoud van het beleid

Er was geen gemeentelijk toerismebeleid voor de periode 2014-2018
Voor de periode 2014 tot nu (de te evalueren periode) is geen gemeentelijk toerismebeleid beschikbaar. Wel is als onderdeel van de Nota Verblijfsrecreatie Gemeente Gennep uit 2009 het een en ander gezegd over toeristische doelen en perspectieven voor Gennep. Dit is echter nog geen toeristisch beleid. De nota is bovendien inmiddels negen jaar oud. Om toch een vertrekpunt te hebben waarop kan worden getoetst, is gekozen om het college-programma en -akkoord 2014-2018 te gebruiken. In het college-akkoord en -programma is een aantal speerpunten genoemd. Ook dat is, net als de Nota Verblijfsrecreatie Gemeente Gennep, nog geen toeristisch beleid.

Collegeakkoord en -programma focussen op uitvoering van concrete, lokale projecten
Het huidige college van Burgemeester en Wethouders heeft bij aantreden gekozen om op het gebied van toerisme in te zetten op de uitvoering van concrete, lokale projecten. Het betreft projecten zoals de realisering van pleisterplaatsen, de herinrichting van de Loswal, de aanleg van stranden langs de Maas en diverse fiets- en wandelverbindingen. In de programmabegrotingen en -rekening van de jaren 2014 t/m 2016 zijn de boogde projecten en activiteiten en de al dan niet behaalde resultaten weergegeven.

In de programmabegrotingen zijn doelstellingen, resultaten en taken/projecten met betrekking tot toerisme te vinden
In de programmabegrotingen van Gennep zijn (onverwacht) doelstellingen terug te vinden die betrekking hebben op toerisme. Voor de jaren 2014 tot en met 2016 waren dat:

Meervoudige doelstellingen 2014	Meervoudige doelstellingen 2015	Meervoudige doelstellingen 2016
1. Stimuleren werkgelegenheid 2. Versterken economisch draagvlak horeca en detail-handel 3. Versterken toeristische infrastructuur inwoners en bezoekers 4. Versterken landschappelijke waarde	1. Stimuleren werkgelegenheid 2. Versterken economisch draagvlak horeca en detail-handel 3. Versterken toeristische infrastructuur inwoners en bezoekers 4. Versterken landschappelijke waarde	1. Stimuleren werkgelegenheid 2. Versterken economisch draagvlak horeca en detail-handel 3. Versterken attractieve waarde gemeente 4. Op regionaal niveau vitaliseren verblijfsrecreatie 5. Behoud kermis in elke kern

Sommige doelstellingen komen terug in het collegeprogramma (1e doelstelling alle jaren), andere niet (2e doelstelling alle jaren, 5e doelstelling alleen in 2016) of niet expliciet (overige doelstellingen). In de programmabegrotingen zijn de doelstellingen wel uitgewerkt in beoogde resultaten maar niet gekwantificeerd. In de programmabegrotingen staan ook 'te realiseren taken/projecten' die moeten bijdragen aan het bereiken van de doelstellingen (zie ook bijlage 2). Deze lopen deels parallel met de projecten genoemd in het college-akkoord en -programma.

Sterkere focus op de regio dan op de gemeente

In de afgelopen jaren zijn er visies en programma's op provinciaal, regionaal niveau (Regio Venlo) en met de omliggende gemeenten (Bergen, Mook en Middelaar) ontwikkeld die een kader of richting geven voor het toerismebeleid in Gennep. Deze zijn door de gemeente gebruikt om de ambitie en projecten op het gebied van toerisme in de gemeente Gennep te ontwikkelen. De ambitie is vastgelegd in het Ambitiedocument 'Versterking Vrijetijdseconomie' (voorjaar 2017), en de projecten die invulling kunnen geven aan de ambitie zijn beschreven in een projectenboek. De bedoeling is dat de raad en het college prioriteiten gaan geven aan de projecten opgenomen in het projectenboek.

Regiovisie en Provinciaal onderzoek zorgden voor heroriëntering bij gemeente

In opdracht van de gemeenten Bergen, Gennep en Mook en Middelaar is door Riek Bakker de 'Strategische Regiovisie Bergen Gennep, Mook en Middelaar, Gebiedsontwikkeling Maasduinen Keuren, Kiezen en Excelleren' in 2010 opgesteld. De provincie Limburg heeft in 2015 onderzoek laten doen naar de vitaliteit van de verblijfsrecreatie in Limburg. Uit dit laatste het onderzoek bleek "(…) dat de sector in een nieuw tijdperk van stabilisatie en zelfs krimp is aanbeland; productiviteitsnormen worden nauwelijks gehaald." De kenmerken van de verblijfsrecreatie in Noord-Limburg werden in het onderzoek als volgt samengevat: "Noord-Limburg heeft grote vakantieparken, kent veel huisvesting van arbeidsmigranten en mist attractiewaarde." De regiovisie en het provinciale onderzoek waren voor de gemeente Gennep aanleiding voor een heroriëntering in de beleidsvoering, ook wat betreft het toeristische beleid. Het werken vanuit een visie en strategie, afgestemd met de regio en met verdeling van taken onder betrokkenen, leek de gemeente een betere en kansrijkere weg dan de focus alleen op de uitvoering van lokale projecten.

Gennep heeft de trekkersrol voor toerisme op regionaal niveau

Toen in het samenwerkingsverband regio Venlo (samenwerking van acht gemeenten) de sectoren/taken verdeeld moesten worden, heeft de gemeente Gennep ambtelijk en bestuurlijk de trekkersrol voor toerisme naar zich toegetrokken. Mede daardoor kwam voor de gemeente de focus in eerste instantie te liggen op de regio en pas daarna op de gemeente zelf.

Voor het ontwikkelen van het regionale toeristische beleid (vastgelegd in het 'Toeristische visiedocument Regio Venlo' en de 'Regionale uitwerking POL vrijetijdseconomie', beide uit 2015, en in het Actieprogramma Vrijetijdseconomie Noord-Limburg uit 2017) en later ook van het gemeentelijke toeristische beleid (vastgelegd in het 'Ambitiedocument versterking

vrijetijdseconomie' uit begin 2017) heeft de gemeente bewust de tijd genomen. De gemeente achtte dit nodig om iedereen te laten aanhaken, draagvlak te creëren, samenwerking te verstevigen, een goed resultaat op te leveren en tot slot daardoor ook een positie te verwerven in het regionale netwerk. De regionale partners zijn positief over hoe de gemeente Gennep bestuurlijk en ambtelijk de trekkersrol heeft ingevuld.

Het schakelen op diverse niveaus (provinciaal, regionaal en lokaal) in het toeristisch beleid maakt het moeilijk om de samenhang te volgen

Toeristen zijn niet geïnteresseerd in bestuurlijke grenzen. De gemeente Gennep sec heeft te weinig te bieden voor de bezoeker. Beide constateringen maken dat de gemeente vooral kansen ziet in samenwerking op de diverse niveaus: met de provincie, met de regio Venlo, met de buurgemeenten Bergen, Mook en Middelaar en ook met Duitsland. De regionale toeristische visies en actieprogramma's zijn medebepalend voor de lokale toeristische visie en verdere uitwerking ervan. Omgekeerd geven de lokale strategie en projecten idealiter invulling aan de regiovisie en het actieprogramma. Begin 2017 is het gemeentelijke ambitiedocument 'versterking vrijetijdseconomie' verschenen. Daarin zijn de volgende vijf programmalijnen beschreven:

1. Versterken natuur en landschap
2. Cultuurhistorie
3. Versterken verblijfsrecreatie
4. Versterken dagrecreatie
5. Marketing en promotie

Iedere programmalijn is uitgewerkt in projecten, sommige specifiek en concreet, andere meer algemeen en abstract. In de bijlage van het ambitiedocument wordt een globale inventarisatie gegeven van voor de gemeente Gennep strategische partners en initiatieven die naar een concreet eigen actieprogramma vertaald kunnen worden. Daarmee is de gemeente momenteel bezig.

Samenhang toerisme met aanverwante beleidsterreinen is voorhanden, maar deze is niet consistent inzichtelijk gemaakt

Toerisme speelt in alle regiovisies en -agenda's een rol. Ook in gemeentelijke visies op andere beleidsterreinen, zoals het buitengebied of cultuur(historie), wordt toerisme vanzelfsprekend meegenomen. In de terugkoppelingen (Programmarekeningen) over de toeristische taken en projecten wordt echter niet consistent verwezen naar toeristisch relevante zaken die in andere programma's al dan niet zijn gerealiseerd.

4.2 Resultaten van het beleid

Resultaten taken/projecten deels behaald, deels niet, deels geen informatie beschikbaar

In de Programmabegrotingen en -rekeningen worden overzichten gegevens van de te realiseren taken/projecten en wordt teruggekoppeld welke taken/projecten wel of niet zijn uitgevoerd, inclusief een toelichting. Ook is in de Programmarekeningen een overzicht gegeven van de beoogde resultaten (bijvoorbeeld 'Goed functionerende promotie- en

marketingvoorzieningen'), maar niet altijd is duidelijk welke taken/projecten worden uitgevoerd om welk beoogd resultaat te behalen.
Daarnaast worden in enkele audiofragmenten van de raadsvergaderingen en raadscommissies diverse aan toerisme gerelateerde projecten genoemd die zijn gerealiseerd (zie bijlage 3). Deze projecten lijken niet op een andere manier te worden teruggekoppeld.
Met betrekking tot 'toegesneden marketing en promotie' staan in de programmarekeningen van 2014, 2015 en 2016 geen resultaten vermeld. Dit heeft mogelijk te maken met het uitbesteden van de branding en promotie aan Stichting Leisure Port. Echter, ook hier lijken de zichtbare resultaten niet evident. De geïnterviewde toeristische ondernemers gaven aan weinig te merken van de activiteiten van Stichting Leisure Port.

De focus in collegeperiode heeft gelegen op ontwikkeling van visies en strategieën (regio en lokaal) en minder op de uitvoering
Doordat de afgelopen periode de keuze is gemaakt om de nadruk te leggen op planontwikkeling met de stakeholders op regionaal en lokaal niveau, zijn geen grotere toeristische projecten gerealiseerd. Wel is een aantal kleinere projecten uitgevoerd, zoals twee pleisterplaatsen en de herinrichting van de Loswal.

Er is sprake van een lichte stijging van het aantal overnachtingen
Het volgende overzicht laat zien dat er in de periode 2014 - 2016 sprake is van een lichte stijging van het *totaal* aantal overnachtingen en het aantal overnachtingen van de afzonderlijke categorieën (bungalowparken, hotels en overige locaties). De gemeente is zich bewust van het grote belang van bungalowpark Heijderbos en zet daarom ook in op het realiseren van aanvullende toeristisch-recreatieve voorzieningen zodat de gemeente aantrekkelijk blijft voor bezoekers van het bungalowpark.

	2014	2015	2016
Toeristische overnachtingen	951.648	956.921	962.196
Aantal overnachtingen bungalowparken*	874.584	880.259	881.499
Aantal overnachtingen bij hotels	3.577	2.131	3.864
Aantal overnachtingen op overige locaties	73.487	74.531	76.833

* Center Parcs Heijderbos is in 2016 de hele maand juni gesloten geweest vanwege een verbouwing
bron: Gemeente Gennep

Noot: het aantal overnachtingen bij hotels vertoont in 2015 een duidelijke daling ten opzichte van 2014 (-/- 40%). Het is niet gelukt om hiervoor een verklaring te vinden.
De hotelovernachtingen betreffen echter maar een klein deel van het totaal aantal overnachtingen. Deze daling heeft daardoor geen invloed op de ontwikkeling van het totaal aantal overnachtingen.

4.3 Stakeholders

Vanuit de gemeente was in de afgelopen periode meer aandacht voor toerisme
Voorheen was toerisme & recreatie een deeltaak van een beleidsmedewerker. Sinds de aanstelling in 2014 van de nieuwe beleidsmedewerker toerisme en recreatie is het een

volledige taak. Sindsdien is er volgens de stakeholders meer aandacht voor toerisme en gebeurt er ook meer. De komst van de nieuwe beleidsmedewerker met een volledige taak is volgens de stakeholders een omslag geweest. De stakeholders zijn onder andere positief over de ontwikkeling en het onderhoud van de fiets- en wandelpaden, het opknappen van het centrum van Gennep, de verbetering van de aankleding van de openbare ruimte en de ondersteuning van de gemeente van evenementen en festivals.

Stakeholders missen een toeristische visie voor Gennep en noemen daarnaast nog andere verbeterpunten

Stakeholders zien ook verbeterpunten van diverse aard: op het gebied van het toeristisch beleid, de uitvoering daarvan en de communicatie met de sector.

Op het gebied van het toeristisch beleid:

- Gennep zou een visie op het gebied van toerisme en recreatie moeten opstellen.
- Er zou meer samenhang moeten komen tussen beleid en uitvoering.
- Er moet meer worden nagedacht over wat het verbeteren van de kwaliteit van verblijfsaccommodaties betekent.

Op het gebied van uitvoering van het toeristisch beleid

- Er moet minder worden gewisseld in de positionering van Gennep.
- Het is nog onduidelijk wat Stichting Leisure Port op het gebied van promotie toevoegt.
- Er zou een actuele evenementenkalender moeten komen.

Op het gebied van communicatie, informatie en kennisuitwisseling

- De stem van de sector komt te weinig terug in de stukken die de gemeente, ook met input van de stakeholders, opstelt. Voor de stakeholders is daarom onduidelijk wat de gemeente van hen wil wanneer zij om hun input vraagt.
- Het is wenselijk dat een T&R-platform voor ondernemers wordt gestimuleerd.
- Er is winst te behalen door als gemeente met ondernemers in gesprek te gaan over wat zij en/of hun gasten in Gennep waarderen en waaraan er nog behoefte is.
- De gemeente communiceert met name via de e-mail. Dat loopt goed en wordt door de ondernemers gewaardeerd. De communicatie zou nog kunnen worden uitgebreid met zo nu en dan een persoonlijk gesprek/contactmoment.

Toeristische beleidsstukken zijn bij de stakeholders weinig tot niet bekend

Aan de stakeholders is gevraagd in hoeverre zij bekend zijn met de verschillende visies, uitvoeringsprogramma's en actieprogramma's op regionaal en lokaal niveau. Ze geven aan deze amper of niet te kennen. Deze onbekendheid met (met name) de regiostukken die door de gemeente als trekker van het regionale samenwerkingsverband zijn ontwikkeld, verklaart ook dat het opstellen van een toeristische visie als een van de verbeterpunten wordt gezien door de stakeholders. Stakeholders zijn zich dan ook niet bewust van het feit dat de focus de afgelopen jaren sterker heeft gelegen op de ontwikkeling van het regionale toeristische beleid. Het betreft een behoorlijk aantal beleidsdocumenten (regio Venlo; regio Bergen, Gennep, Mook en Middelaar en de gemeente zelf met de verschillende typen beleidsdocumenten: visie, ambitie, uitvoeringsprogramma, actieprogramma) waarvan de onderlinge samenhang lastig te doorgronden is.

4.4 Financiën

In de volgende tabel zijn de gemeentelijke lasten en baten van toerisme en recreatie in de jaren 2014-2016 op een rij gezet. Het betreft de lasten en baten van het onderdeel Openbaar groen en openluchtrecreatie van het programma Economische structuur, toerisme en recreatie (560) met daarin zes grootboekrekeningen. In totaal wordt aan het onderdeel Openbaar groen en openluchtrecreatie circa € 550.000 per jaar door de gemeente besteed.

Programma Economische structuur, toerisme en recreatie Openbaar groen en openluchtrecreatie	**2014**	**2015**	**2016**
Lasten			
Kermissen	34	38	37
Evenementen	163	146	214
Toeristische promotie	114	115	116
Toeristische voorzieningen	242	256	249
Regioproject vrijetijdsvoorzieningen	0	0	69
Stichting Promotie Noord-Limburg	0	18	0
Totaal lasten	***554***	***572***	***685***
Baten			
Kermissen	44	45	42
Evenementen	5	0	0
Toeristische promotie	0	0	0
Toeristische voorzieningen	0	0	3
Regioproject vrijetijdsvoorzieningen	0	0	77
Sichting Promotie Noord-Limburg	0	0	0
Totaal baten	***49***	***46***	***122***
Saldo lasten en baten	**505**	**526**	**563**

Naast bovengenoemde baten ontvangt de gemeente toeristenbelasting uit hoofde van de Verordening toeristenbelasting gemeente Gennep. De inkomsten uit toeristenbelasting vallen toe aan de algemene middelen van de gemeente en hebben geen vooraf bepaald bestemmingsdoel. Het geld wordt gebruikt om voorzieningen binnen de gemeenten op een bepaald peil te brengen of te houden. De gemeenten dient het geld niet per se in te zetten voor voorzieningen die direct aan het toerisme zijn te koppelen. De gemeenteraad bepaalt waarvoor de opbrengsten uit deze belastingen worden ingezet. (bron VNG)

Het tarief per overnachting bedroeg € 1,40 voor hotels en vakantieonderkomens en € 1,00 voor andere accommodaties (tarief 2016). In totaal bedroeg de toeristenbelasting:

Toeristenbelasting en overnachtingen gemeente Gennep	**2014**	**2015**	**2016**
Toeristenbelasting (x € 1.000)	1.194	1.249	1.306
Toeristische overnachtingen	951.648	956.921	962.196

bron: Gemeente Gennep

Uitgaande van de ambitie van het college met betrekking tot toerisme wordt er beperkt budget voor uitgetrokken

Zowel in het collegeakkoord als in het collegeprogramma 2014-2018 wordt toerisme en recreatie gezien als een sector met economisch groot belang voor de gemeente. In het onderzoek 'Een economische kansenagenda voor de regio Venlo'[3] wordt vermeld dat de werkgelegenheid in consumentendiensten (detailhandel, horeca, recreatie en overige diensten) in Noord-Limburg in 2016 bijna 20% van de totale werkgelegenheid was. Dit is de belangrijkste sector, gevolgd door logistiek en de maakindustrie. Voor de gemeente Gennep zijn deze cijfers niet beschikbaar.

Voor het programma Economische structuur, toerisme en recreatie wordt in 2016 minder dan € 0,6 miljoen uitgegeven. Gezien het economische belang van de sector en de ambitie die het college met toerisme heeft, is dat op de totale begroting van € 41 miljoen gering (1,4% van de totale begroting). Ook kunnen de lasten van het programma Economische structuur, toerisme en recreatie worden afgezet tegen de inkomsten uit toeristenbelasting (alhoewel geen doelbelasting). Ook dan zijn de lasten van het programma Economische structuur, toerisme en recreatie van € 0,6 miljoen beduidend minder dan de inkomsten uit toeristenbelasting van € 1,4 miljoen, namelijk 43% van de totale inkomsten uit toeristenbelasting. Wel moet daarbij worden opgemerkt dat gemeentelijke uitgaven aan andere beleidsterreinen (zoals aan kunst en cultuur en infrastructuur) ook bijdragen aan toerisme.

3 Rabobank Venlo e.o. van november 2017.

5 Zienswijze college van B&W

GENNEP

Datum : 6 februari 2018
Ons kenmerk : 280922
Uw kenmerk : 2017-055 RP 04
Uw brief van : 15 januari 2018
Behandelaar : L. Potten

Aan de Rekenkamercommissie
Van de gemeente Gennep

Onderwerp : Reactie rekenkameronderzoek toerismebeleid

Geachte Rekenkamercommissie,

Op 24 januari 2018 hebben wij uw rapport 'Het toerismebeleid van de gemeente Gennep geëvalueerd' ontvangen. In de begeleidende mail verzoekt u ons uiterlijk 6 februari te reageren. Met deze brief geven wij u onze bestuurlijke reactie op het rapport.

Wij zien toerisme en recreatie als een regionaal product. De gemeente Gennep heeft, als trekker van de regio, dan ook bewust de keuze gemaakt zich in te zetten voor de vorming van regionaal beleid. Wij zijn daarom blij met de erkenning van de regionale inzet.

Met uw commissie zijn wij van mening dat we meer kunnen investeren in de uitvoering van het lokale toerismebeleid in Gennep. Juist daarom hebben we recent het Routeboek programma versterking vrijetijdseconomie opgesteld als uitwerking van het Programma Vrijetijdseconomie. Met dit Routeboek is het fundament gelegd voor de lokale invulling van het inmiddels ontwikkelde regionale beleid.

Uit de gesprekken die het onderzoeksbureau heeft gevoerd met de toeristische sector blijkt dat ondernemers onvoldoende zijn aangesloten op de beleidsontwikkelingen die zich de afgelopen jaren binnen de regio hebben afgespeeld. Wij benadrukken hierbij, dat ondernemers steeds uitgenodigd zijn voor interactieve sessies, maar dat de opkomst vaak beperkt was. Uw onderzoek laat zien dat het voor de ondernemer vaak onduidelijk is wat de verwachtingen zijn. Wij zullen dan ook aan de slag gaan met uw aanbevelingen rondom het gebruik van diverse communicatiemiddelen.

Uw commissie constateert dat er in de periode 2014 tot heden slechts een beperkt aantal concrete lokale projecten is uitgevoerd. Naast de realisatie van projecten die direct gerelateerd zijn aan toerisme en recreatie, is er ook vanuit andere disciplines met een integrale aanpak geïnvesteerd in het verbeteren van het toeristische product. Denk daarbij aan: De Martinustoren, de Nierspromenade, de Keramiekmuur, Kunst in de openbare Ruimte, de Groene Gracht. Maar ook deelname of organisatie van diverse grootschalige evenementen zoals Boels Ladies Tour, Nijmeegse Vierdaagse, Nijmeegse fietsvierdaagse, Tour de Limbourg en 400 jaar Stadhuis. Het bovenstaande missen wij in de rapportage.

Gemeente Gennep
Elen Hoffmanplein 1, Postbus 9003, 6590 HD Gennep
T: 0485-494341 / E: gemeente@gennep.nl / www.gennep.nl

Het rapport komt daarnaast met een reeks aanbevelingen voor de verdere uitwerking van het projectenboek Programma Versterking Vrijetijdseconomie. Met onderstaande elementen gaan we aan de slag:

a. Opzetten van een systeem voor evaluatie van projecten;
b. Het ondersteunen van de gemeenteraad bij het maken van keuzes, hier beginnen we medio 2018 al mee door het aanbieden van een informatie avond;
c. Gebruik maken van diverse communicatiemiddelen om zo meer aansluiting te zoeken met de toeristische sector;
d. De gemeente Gennep is zich zoals reeds eerder aangegeven bewust van het feit dat Toerisme en Recreatie een regionaal product is en zal dan ook bewust blijven kiezen voor regionale promotie.

Wij zien uw rapport graag tegemoet.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Gennep,

De secretaris, De burgemeester,

Mevrouw J.M. Nijland De heer P.J.H.M. de Koning

6 Nawoord Rekenkamer

Aan deze bestuurlijke reactie hebben wij inhoudelijk weinig toe te voegen. Uw opmerking over investeringen in het toeristische product uit andere disciplines onderschrijven wij.

Voor de volledigheid merken we tenslotte op dat we in het rapport een selectie hebben genoemd van de gerealiseerde projecten. Daarbij verwezen we naar bijlagen 2 en 3 waar het overzicht van alle projecten te vinden is.
In bijlage 3 komen de projecten terug in de bestuurlijk reactie genoemd staan.

Namens de rekenkamer Gennep,

Emiel Broere, voorzitter

Bijlagen

b1 Bronnen en geïnterviewden

Geraadpleegde bronnen

1. Ambitiedocument 'versterking vrijetijdseconomie', maart 2017
2. Coalitieakkoord 2014-2018: 'Doen', gemeente Gennep , mei 2014
3. Collegeprogramma 2014-2018 "DOEN!". Uitwerking door het college van B&W van de gemeente Gennep o.b.v. Coalitieakkoord 2014-2018, 25 september 2014
4. De Kunst van Samen, Kunst- en Cultuurbeleid Gennep 2016-2020, gemeente Gennep, 2015
5. Een economische kansenagenda voor de Regio Venlo, Bureon en Roots Beleidsadvies in opdracht van Rabobank Venlo e.o., november 2017
6. Nota verblijfsrecreatie Gemeente Gennep, 20 oktober 2009
7. Strategische regiovisie Bergen, Gennep, Mook en Middelaar. Gebiedsontwikkeling Maasduinen keuren, kiezen en excelleren, 24 februari 2010
8. Regionale agenda Bergen, Gennep, Mook en Middelaar. Gebiedsontwikkeling Maasduinen keuren, kiezen en excelleren, 24 november 2010
9. Mooi Maasdal. Integrale gebiedsontwikkeling van het Maasdal: een Programmalijn van de Regiovisie Bergen, Gennep & Mook en Middelaar, 7 oktober 2013
10. Plan van aanpak Uitwerking Regiovisie BGMM, Bureau Regiovisie BGMM en Dynamic Borders, versie 0.3, 4 april 2017
11. Regio in Balans, Strategische regiovisie Venlo, februari 2012
12. Regionale uitwerking POL Vrijetijdseconomie Noord- Limburg, december 2015
13. Structuurvisie buitengebied gemeente Gennep - Borging Kwaliteitsmenu, gemeente Gennep, vastgesteld 15 februari 2012
14. Toeristisch visiedocument Regio Venlo 2015-2030, versie 2.0, maart 2015
15. Project herinrichting Loswal, januari 2014
16. Project Pleisterplaatsen, maart 2013

Geïnterviewden

- Peter Lucassen, wethouder
- Lieke Potten, beleidsmedewerker Toerisme, Recreatie en Archeologie
- Twan Maassen, Stichting 4Eevents
- Sjors Winkemolen, Camping De Schaaf
- Marc Holthuysen, Restaurant De Diepen
- Jordy Tabor, Bungalowpark Heijderbos
- Ilse Lenders, Stichting Leisure Port
- José de Wit, Regio Venlo

b2

Programmabegrotingen en -rekeningen 2014 t/m 2016, onderwerp toerisme

In deze bijlage geven we een overzicht van wat in de periode van 2014 tot en met 2016 de beoogde resultaten waren op het gebied van toerisme (volgens de programmabegrotingen). Vervolgens worden daarnaast de al dan niet behaalde resultaten gepresenteerd (volgens de Programmarekeningen).

Legenda
Resultaten zonder achtergrondkleur = behaalde resultaten
Resultaten met een grijze achtergrondkleur = niet behaalde resultaten
? = hierover is in de programmarekeningen geen informatie beschikbaar

Tabel 3 Programma 9 'Toerisme en recreatie' 2014

Programmabegroting 2014 - beoogde resultaten	Programmarekening 2014 - resultaten
Meer toeristische overnachtingen en bestedingen	Totaal aantal overnachtingen: 951.648. Bestedingen nb
Een gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is	?
Een geavanceerd en goed onderhouden fiets- en wandelroutenetwerk	**Digitalisering fiets- en wandelroutes** In 2014 is er gewerkt aan de digitale routeplanner. Deze wordt operationeel begin 2015.
Toeristische evenementen en arrangementen	?
Op de doelstellingen en de doelgroepen toegesneden marketing en promotie	?
Twee tot drie nieuwe toeristische pleisterplaatsen aan de N271	**Aanleg pleisterplaatsen** Gemeenteraad heeft in 2014 budget beschikbaar gesteld. Een inloopbijeenkomst is gehouden, overleg met belanghebbenden is gepleegd, inrichtingstekeningen zijn opgesteld en met buurgemeenten zijn afspraken gemaakt over de natuurstenen inrichtingselementen. Uitvoering zelf zal in 2015 plaatsvinden.
Een loswal aan de Maas die toeristisch van waarde is	**Herinrichting loswal** 2014: er is een ontwerp gemaakt voor herinrichting van de Loswal, dat in oktober is vastgesteld. In december heeft de raad definitief het uitvoeringsbudget beschikbaar gesteld. Uitvoering zal in 2015 plaatsvinden.
Een fietspad in het gebied langs de Niers ter hoogte van Zelder	**Fietspad Zelder** In 2015 verder kijken naar de mogelijkheden voor aanleg van een fietspad langs de Niers tussen Roepaen en de Hamsebrugweg. Traject is mede afhankelijk van participatie van aanwonenden. Streven is in 2015/2016 de planvorming af te ronden en in 2017/2018 met realisatie te starten.
Een brug over de Niers ter hoogte van de Hamsebrugweg	**Niersdalbrug** (In 2013 besluit om project Niersdalbrug te wijzigen in een recreatieve wandelverbinding. Hierdoor zal uitvoering op zijn vroegst in 2014 plaatsvinden). Omgevingsvergunning is verleend en vervolgens is het project stopgezet voor deze college periode.
Goed functionerende promotie- en marketingvoorzieningen	?
Aantrekkelijke aankleding van de openbare ruimte (relatie met programma 5)	**Kunstwerken in de openbare ruimte** In 2014 zijn 8 kunstwerken onthuld in het kader van Sporen Nalaten. Daarnaast is in Milsbeek Stongehenge onthuld. In 2015 wordt de nieuwe stadsmuur gerealiseerd met daarin 8 kunstobjecten.

Programmabegroting 2014 - beoogde resultaten	Programmarekening 2014 - resultaten
Ontwikkeling van het gebied Koningsven	?
Realisering van (een deel van) de plannen in het kader van het plan Mooi Maasdal	?
Overig	**Informatiezuilen** In totaal zijn er 6 informatiezuilen in de gemeente Gennep. Er zijn geen nieuwe informatiezuilen geplaatst in 2014.
	Deelname ondernemers aan Toerist. Platform Maasduiden Eind 2014 start promotieplatform: actief benaderen van Gennepse ondernemers om lid te worden. Hiermee wordt in 2015 verder gegaan. Ook zullen er activiteiten worden georganiseerd om niet-leden kennis te laten maken met het platform.
	Doorsteek stadsmuur Afronding heeft plaatsgevonden in 2014.
VITALE VESTING	
Kunst & cultuur en landschap & natuur trekken toeristen naar de stad	**Stimuleren opwaarderen gehele Groene Gracht** In 2014 ontwikkeling visie op de Groene Gracht. In 2015 wordt bij ontwikkelingen rondom en in de Groene Gracht gebruik gemaakt van deze visie.
	Herontwikkeling omgeving Martinustoren 2014: verbinding gelegd tussen centrum van Gennep en diens achterland. Door geplande verbetermaatregelen heeft het hele gebied een impuls gekregen. De bezoeker van Gennep wordt verleid de gerestaureerde Martinustoren te bekijken.
Een levendig centrum	**Keramiekexperience** 2014: bodemsanering afgerond. In 2015 zal verkoop van de gronden plaatsvinden aan de ontwikkelaar en herinrichting van de Genneperhuisweg, Haspel en de parkeerplaatsen bij de Gennepermolen.
	Hart van Gennep In 2014 realisatie centrum centraal. Daarnaast is centrumplan Hart van Gennep uitgevoerd.
Sterke verbinding met de Maas en Niers	?
Volop bedrijvigheid in de kern	?
Samenhang aanbrengen tussen de verschillende (cultuurhistorische) projecten, het onderscheidende element van Gennep vast te stellen en hiermee de identiteit van Gennep te versterken	**Versterking samenhang (cultuurhistorische) projecten** Voorbeelden van projecten die in 2014 zijn gerealiseerd: Sporen Nalaten, informatiezuilen en het ontwerp van de kunstzinnige aankleding van het nieuwe tracé Stadsmuur (realisatie in 2015).
Overig	**Evaluatie camperplaatsen** 2014: besluit door de raad de camperplaatsen op het Martinushof te verplaatsen naar achterzijde van het Martinushof tegen de Niersdijk aan. Deze verplaatsing staat gepland voor 2015. Daarnaast heeft er eind 2014 een evaluatie van de camperplaatsen plaatsgevonden, welke begin 2015 gepresenteerd zal worden.

Tabel 4 Programma 3 'Economische structuur, toerisme en recreatie' 2015

Programmabegroting 2015 - beoogde resultaten	Programmarekening 2015 - resultaten
Meer toeristische overnachtingen en bestedingen	Totaal aantal overnachtingen: 956.921. Bestedingen nb
Een gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is	?
Verder optimaliseren wandel- en fietsroutenetwerk (o.a. digitaliseren)	Het netwerk zal begin 2016 worden geoptimaliseerd door het toevoegen van een aantal nieuwe knooppunten.
Toeristische evenementen en arrangementen	?
Toegesneden marketing en promotie, zowel op lokaal als (boven)regionaal niveau	?
Realisering pleisterplaatsen	Pleisterplaatsen in Gennep en Milsbeek zijn gerealiseerd.
Goed functionerende promotie- en marketingvoorzieningen	?
Aantrekkelijke aankleding van de openbare ruimte	?
Ontwikkeling van het gebied Koningsven	?
Realisering van (een deel van) de plannen in het kader van het plan Mooi Maasdal	?
Kermissen met (toeristische) aantrekkingskracht	?
TE REALISEREN TAAK/PROJECT	
Realisering sobere versie Loswal	Loswal is gerealiseerd.
Voorbereiding fietspad Zelder	Op dit moment is men ambtelijk bezig met verkenning naar de mogelijkheden voor het ontwikkelen van fietspad Zelder. Deze verkenning zal in 2016 worden voorgelegd aan het college.
Voorbereiding Hamsebrug	Dit project wordt deze collegeperiode niet gerealiseerd.
Ondersteunen Roepaen herbestemming	Samen met de provincie is Roepaen het afgelopen jaar intensief begeleid bij het opstellen van een toekomstplan waarbij gezocht is naar een constructief verdienmodel. In het najaar is het plan beoordeeld door de regiekamer en ambtelijk advies uitgebracht naar het bestuur.
Afronding herinrichting Groene Gracht	Er is een visie op de Groene Gracht, hier wordt echter niet actief op ingezet. Mochten er zich ontwikkelingen voordoen, dan wordt er rekening gehouden met deze visie. In 2015 is de Groene Gracht echter wel opgeschoond.

Programmabegroting 2015 - beoogde resultaten OVERIG - REGIONALE SAMENWERKING	Programmarekening 2015 - resultaten
Samenwerking regio Venlo	Samenwerking binnen Regio Venlo kreeg in 2015 steeds meer vorm en inhoud, o.a. op economisch terrein (campusontwikkeling nabij Venlo en ontwikkeling vrijetijdseconomie in Noord-Limburg stonden centraal)
Samenwerking Land van Cuijk, Bergen, Mook & Middelaar en Goch, Weeze	Gezamenlijk parapluproject 'Dynamic borders' met 4 thema's, waaronder gezamenlijke optimalisering grenzeloos cultureel en toeristisch aanbod in de gemeenschappelijke cultuurhistorische regio
Samenwerking Bergen en Mook en Middelaar	In 2015 was circa € 45.000 beschikbaar voor realisering van gezamenlijke (toeristische) projecten met de gemeenten Bergen en Mook en Middelaar. Dit budget wordt in 2016 besteed: de provincie heeft zich inmiddels bereid verklaard de samenwerking tussen de drie gemeenten personeel te gaan ondersteunen. In 2016 komt er een externe projectleider; de gezamenlijke gemeentelijke middelen zullen aan projecten ten goede komen. Zodra de projectleider is geïnstalleerd, zal werk worden gemaakt van een plan van aanpak, concretisering van projecten en het verkennen van subsidiemogelijkheden. In 2016 zal hierover, in verband met het toeristisch karakter van de bestedingen, in programma 3 worden verantwoord.

Tabel 5 Programma 3 'Economische structuur, toerisme en recreatie' 2016

Programmabegroting 2016 - beoogde resultaten	Programmarekening 2016 - resultaten
Stijging in het aantal overnachtingen en verhoging van bestedingen	Totaal aantal overnachtingen: 962.196. Bestedingen nb
Een goed functionerend en goed onderhouden fiets- en wandelroutenetwerk	Een aantal knooppunten van het wandel- en fietsroutenetwerk zijn gewijzigd. In 2017 zal het wandelroutenetwerk als geheel worden geactualiseerd.
Grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van toerisme en recreatie	zie hieronder bij 'te realiseren taak/project'
Onderzoek naar mogelijkheden voor zorgtoerisme	zie hieronder bij 'te realiseren taak/project'
Toegesneden marketing en promotie, zowel op lokaal als (boven)regionaal niveau	?
Kwalitatief hoogstaande kermissen in elke kern	?
TE REALISEREN TAAK/PROJECT	
Voorbereiding fietspad Zelder	Er is een plan van aanpak gemaakt over de te nemen stappen voor realisatie, inclusief kosten indicatie.
Toeristisch/recreatief aantrekkelijk maken van de gebieden Genneperhuis, Loswal en de Paesplas	Dit project vormt onderdeel van het vervolg op de Regiovisie Bergen, Gennep, Mook en Middelaar. In 2016 is reeds gestart met het opstellen van een plan van aanpak hiervoor.
Voorbereiding zorgtoerisme	Samen met diverse partners onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor zorgtoerisme. Uit dit onderzoek is gebleken dat er vraag is naar toeristisch aanbod voor zorgbehoevenden. Resultaten van dit onderzoek zijn meegenomen in het project Dynamic Borders, zorgtoerisme vormt hier een van de sleutelprojecten.
Revitalisering verblijfsrecreatie (regionaal programma)	Inmiddels ligt er in concept een 'programma aanpak vitale verblijfsrecreatie'. In 2017 gaat regio Venlo, als pilot regio van de provincie Limburg, aan de slag met het vitaliseren van de sector.
Lokale uitwerking van de visie op de verblijfsrecreatie	We werken aan een lokaal ambitiedocument 'Versterking vrijetijdseconomie'. Dit vormt een vertaling van de regionale aanpak en komt tot uitgangspunten om de vrijetijdseconomie in de gemeente Gennep de komende jaren nog verder te versterken. Eerste helft 2017 gaat dit document ter besluitvorming naar de raad.
Recreatieplaatsen langs de Maas en de Niers realiseren	Dit project vormt onderdeel van het vervolg op de Regiovisie Bergen, Gennep, Mook en Middelaar. In 2016 is reeds gestart met het opstellen van een plan van aanpak hiervoor.

b3

Resultaten beleid uit audiofragmenten

In de audiofragmenten van raadsvergaderingen en raadscommissies is een reeks aan toerisme gerelateerde projecten besproken die zijn gerealiseerd:

- evenementen gerelateerd aan het zijn van wielergemeente:
  - Etappeplaat in de Boels Ladies Tour vanaf 2014
  - Tour de Limbourg vanaf 2016
  - Nijmeegse fietsvierdaagse vanaf 2016;
- deelname aan toeristische beurzen met ondernemers;
- verplaatsen van de VVV naar het historische stadhuis;
- uitbesteden van het beheer van de camperplaatsen;
- aanleg van wandelroutenetwerk en de rolstoelroute in het project Ommetjes; uitvoering tussen 2013 en 2015;
- verbetering in het fietsknooppuntennetwerk;
- ontwikkeling bezoekerscentrum de Martinustoren.

Daarnaast zijn er diverse projecten gerealiseerd in de openbare ruimte, met als doel het versterken van de vrijetijdseconomie:

- de Nierspromenade
- de Keramiekmuur
- Kunst in de openbare ruimte
- de Groene Gracht.